

SOS.-DEM. EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous 13/11 klo 19 1930.

Asia

ehdotus „Jaa“

ehdotus „Ei“

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi,			Lindman, Taavi, ✓		
Aaltonen, A., ✓			Lindqvist, Hj., ✓		
Aattela, Hugo, ✓			Linna, Jalmari, ✓		
Ahlfors, Fanni,			Meriläinen, A., ✓		
Ailio, Julius, ✓			Myllymäki, K., ✓		
Ampuja, Mikko,			Nuutinen, T., ✓		
Aromaa, E.,			Paasivuori, Matti,		
Bryggari, Tuomas, ✓			Paasonen, Armas, ✓		
Erich, M. V.,			Pekkala, Mauno, ✓		
Eskola, Valfrid, ✓			Penttala, I., ✓		
Fagerholm, Karl-August,			Perho, K.,		
Hakala, K., ✓			Puittinen, M. S., ✓		
Hakkila, Väinö,			Pyy, Juho, ✓		
Halonen, T., ✓			Pärssinen, Hilja, ✓		
Harvala, Kaarlo, ✓			Rapo, J., ✓		
Helo, J., ✓			Rantala, V., ✓		
Hildén, Kaisa, ✓			Reinikainen, O.,		
Hiltunen, O., ✓			Ryömä, Hannes,		
Huttunen, J. E., ✓			Räisänen, Yrjö,		
Hämäläinen, Aleks, ✓			Sallila, Emil,		
Jokinen, E., ✓			Seppälä, Hilda,		
Keto, J. V.,			Setälä, Edvard, ✓		
Kilpi, Eino, ✓			Sillanpää, Miina,		
Kivisalo, V.,			Suokas, M., ✓		
Koivulahti-Lehto, Hilma, ✓			Sventorzetski, R.,		
Komu, V., ..			Tanner, Väinö, ✓		
Koponen, Albin, ✓			Tolonen, J. F., ✓		
Kosonen, A. J.,			Turkia, Matti,		
Kovanen, Hj.,			Valta, Aug., ✓		
Kulovaara, U., ✓			Velling, Y., ✓		
Kuusisto, August, ✓			Voionmaa, Väinö, ✓		
Lehtokoski, Aino, ✓			Väisänen, Jalmari, ✓		
Lepistö, L. M., ✓			Åhlström, Axel L., ✓		

SOS.-DEM. EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous 20/11 klo 19 1930.

Asia *Vimennus*

ehdotus „Jaa“

ehdotus „Ei“

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi,			Lindman, Taavi,		
Aaltonen, A.,			Lindqvist, Hj.,		
Aattela, Hugo,			Linna, Jalmari,		
Ahlfors, Fanni,			Meriläinen, A.,		
Ailio, Julius,			Myllymäki, K.,		
Ampuja, Mikko,			Nuutinen, T.,		
Aromaa, E.,			Paasivuori, Matti,		
Bryggari, Tuomas,			Paasonen, Armas,		
Erich, M. V.,			Pekkala, Mauno,		
Eskola, Valfrid,			Penttala, I.,		
Fagerholm, Karl-August,			Perho, K.,		
Hakala, K.,			Puittinen, M. S.,		
Hakkila, Väinö,			Pyy, Juho,		
Halonen, T.,			Pärssinen, Hilja,		
Harvala, Kaarlo,			Rapo, J.,		
Helo, J.,			Rantala, V.,		
Hildén, Kaisa,			Reinikainen, O.,		
Hiltunen, O.,			Ryömä, Hannes,		
Huttunen, J. E.,			Räisänen, Yrjö,		
Hämäläinen, Aleks,			Sallila, Emil,		
Jokinen, E.,			Seppälä, Hilda,		
Keto, J. V.,			Setälä, Edvard,		
Kilpi, Eino,			Sillanpää, Miina,		
Kivisalo, V.,			Suokas, M.,		
Koivulahti-Lehto, Hilma,			Sventorzetski, R.,		
Komu, V.,			Tanner, Väinö,		
Koponen, Albin,			Tolonen, J. F.,		
Kosonen, A. J.,			Turkia, Matti,		
Kovanen, Hj.,			Valta, Aug.,		
Kulovaara, U.,			Velling, Y.,		
Kuusisto, August,			Voionmaa, Väinö,		
Lehtokoski, Aino,			Väisänen, Jalmari,		
Lepistö, L. M.,			Åhlström, Axel L.,		

SOS.-DEM. EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous 4/12 klo 19 1930.
Asia Nimenmuutos

ehdotus „Jaa“

ehdotus „Ei“

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi,			Lindman, Taavi,		
Aaltonen, A.,	✓		Lindqvist, Hj.,	✓	
Aattela, Hugo,	✓		Linna, Jalmari,		
Ahlfors, Fanni,	✓		Meriläinen, A.,	✓	
Ailio, Julius,	✓		Myllymäki, K.,		
Ampuja, Mikko,			Nuutinen, T.,		
Aromaa, E.,	✓		Paasivuori, Matti,		
Bryggari, Tuomas,	✓		Paasonen, Armas,	✓	
Erich, M. V.,	✓		Pekkala, Mauno,	✓	
Eskola, Valfrid,	✓		Penttala, I.,		
Fagerholm, Karl-August,			Perho, K.,		
Hakala, K.,	✓		Puittinen, M. S.,	✓	
Hakkila, Väinö,	✓		Pyy, Juho,	✓	
Halonen, T.,			Pärssinen, Hilja,		
Harvala, Kaarlo,	✓		Rapo, J.,	✓	
Helo, J.,			Rantala, V.,	✓	
Hildén, Kaisa,			Reinikainen, O.,	✓	
Hiltunen, O.,	✓		Ryömä, Hannes,	✓	
Huttunen, J. E.,	✓		Räisänen, Yrjö,	✓	
Hämäläinen, Aleks,	✓		Sallila, Emil,		
Jokinen, E.,	✓		Seppälä, Hilda,	✓	
Keto, J. V.,	✓		Setälä, Edvard,	✓	
Kilpi, Eino,			Sillanpää, Miina,	✓	
Kivisalo, V.,			Suokas, M.,		
Koivulahti-Lehto, Hilma,	✓		Sventorzetski, R.,		
Komu, V.,	✓		Tanner, Väinö,		
Koponen, Albin,	✓		Tolonen, J. F.,	✓	
Kosonen, A. J.,	✓		Turkia, Matti,	✓	
Kovanen, Hj.,	✓		Valta, Aug.,	✓	
Kulovaara, U.,	✓		Velling, Y.,	✓	
Kuusisto, August,	✓		Voionmaa, Väinö,		
Lehtokoski, Aino,	✓		Väisänen, Jalmari,	✓	
Lepistö, L. M.,	✓		Åhlström, Axel L.,	✓	

SOS.-DEM. EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous 11/12 klo 19 1930.

Asia

Vuoden muutto.

ehdotus „Jaa“

ehdotus „Ei“

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi,			Lindman, Taavi, ✓		
Aaltonen, A., ✓			Lindqvist, Hj.,		
Aattela, Hugo, ✓			Linna, Jalmari, ✓		
Ahlfors, Fanni, ✓			Meriläinen, A., ✓		
Ailio, Julius, ✓			Myllymäki, K., ✓		
Ampuja, Mikko, ✓			Nuutinen, T., ✓		
Aromaa, E., ✓			Paasivuori, Matti,		
Bryggari, Tuomas, ✓			Paasonen, Armas, ✓		
Erich, M. V., ✓			Pekkala, Mauno, ✓		
Eskola, Valfrid,			Penttala, I., ✓		
Fagerholm, Karl-August, ✓			Perho, K., ✓		
Hakala, K., ✓			Puittinen, M. S.,		
Hakkila, Väinö,			Pyy, Juho, ✓		
Halonen, T., ✓			Pärssinen, Hilja,		
Harvala, Kaarlo, ✓			Rapo, J., ✓		
Helo, J., ✓			Rantala, V., ✓		
Hildén, Kaisa,			Reinikainen, O., ✓		
Hiltunen, O.,			Ryömä, Hannes, ✓		
Huttunen, J. E., ✓			Räisänen, Yrjö, ✓		
Hämäläinen, Aleks, ✓			Sallila, Emil, ✓		
Jokinen, E., ✓			Seppälä, Hilda, ✓		
Keto, J. V.,			Setälä, Edvard, ✓		
Kilpi, Eino ✓			Sillanpää, Miina,		
Kivisalo, V., ✓			Suokas, M., ✓		
Koivulahti-Lehto, Hilma, ✓			Sventorzetski, R.,		
Komu, V., ✓			Tanner, Väinö, ✓		
Koponen, Albin, ✓			Tolonen, J. F.,		
Kosonen, A. J., ✓			Turkia, Matti, ✓		
Kovanen, Hj., ✓			Valta, Aug., ✓		
Kulovaara, U., ✓			Velling, Y., ✓		
Kuusisto, August,			Voionmaa, Väinö, ✓		
Lehtokoski, Aino, ✓			Väisänen, Jalmari, ✓		
Lepistö, L. M., ✓			Åhlström, Axel L., ✓		

SOS.-DEM. EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous 20/11 klo 19 1930.

Asia Kaljan alkoholipitävyyden korvaaminen.

Valtuust. mylläys ehdotus „Jaa“ Myymälä, loppu ehdotus „Ei“

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi,			Lindman, Taavi,	/	
Aaltonen, A.,	/		Lindqvist, Hj.,		/
Aattela, Hugo,			Linna, Jalmari,		/
Ahlfors, Fanni,	/		Meriläinen, A.,		
Ailio, Julius,	/		Myllymäki, K.,	/	
Ampuja, Mikko,			Nuutinen, T.,	/	
Aromaa, E.,	/		Paasivuori, Matti,		
Bryggari, Tuomas,		/	Paasonen, Armas,		
Erich, M. V.,			Pekkala, Mauno,		/
Eskola, Valfrid,		/	Penttala, I.,	/	
Fagerholm, Karl-August,		/	Perho, K.,		
Hakala, K.,	/		Puittinen, M. S.,		
Hakkila, Väinö,			Pyy, Juho,	/	
Halonen, T.,	/		Pärssinen, Hilja,	/	
Harvala, Kaarlo,			Rapo, J.,		
Helo, J.,			Rantala, V.,	/	
Hildén, Kaisa,	/		Reinikainen, O.,		
Hiltunen, O.,	/		Ryömä, Hannes,		
Huttunen, J. E.,			Räisänen, Yrjö,		/
Hämäläinen, Aleks,	/		Sallila, Emil,	/	
Jokinen, E.,		/	Seppälä, Hilda,	/	
Keto, J. V.,			Setälä, Edvard,	/	
Kilpi, Eino		/	Sillanpää, Miina,		
Kivisalo, V.,	/		Suokas, M.,	/	
Koivulahti-Lehto, Hilma,	/		Sventorzetski, R.,		
Komu, V., ..		/	Tanner, Väinö,		
Koponen, Albin,	/		Tolonen, J. F.,		
Kosonen, A. J.,			Turkia, Matti,	/	
Kovanen, Hj.,			Valta, Aug.,	/	
Kulovaara, U.,		/	Velling, Y.,		
Kuusisto, August,			Voionmaa, Väinö,	/	
Lehtokoski, Aino,			Väisänen, Jalmari,		/
Lepistö, L. M.,	/		Åhlström, Axel L.,		/

Lomake { N:o 401
Blankett }

Posti- ja lennätinlaitos—Post- och telegrafverket

Mistä*) KUOPIO 323. 24/21. 13/7 16. 52 =
Från*)

Virkamultistutuksia
Tjänsteanmärkningar

Sähkösanoma — Telegram

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMAE

HELSINKI SAEAETYTALO

Vastaanotettu—Emottaget

1317 193 kl. 1654 t. m.

joht. N:o 11-323
ledn.

*) Numerot lähetyspaikan nimen jälkeen merkitsevät: 1) sähkösanoman numeroa, 2) sanalukua, 3), 4) ja 5) sähkösanoman sisäänjättöpäivää, -tuntia ja minuuttia.

*) Siffrorna efter avsändningsorten betyda: 1) telegrammets nummer, 2) ordantal, 3), 4) och 5) inlämningsdatum, -timme och minut.

= KAEYTTAEKAEAE KAIKKI VALTIOPAEIVAEJAERJESTYKSEN SUOMAT KEINOT

KANSANVALLAN SUOJELEMISEKSI KOMMUNISMIN VASTUSTAMISEN VARJOLLA

AELKOEON KANSALATSOIKEUKSIA SUPISTETTAKO

= LEPPAEVIRRRAN TYOEVAEENYHDISTYS R Y "

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE
PUOLUETOIMIKUNTA
HELSINKI, Sirkusk. 3

PUHELMET:
Puoluesihteeri 72993-73993
Järjestösihteeri 72995
Puoluetoimisto 72347

Helsinki maalis kuun 31 p:nä 1939.

Sosialidemokraattinen Eduskuntaryhmä,

T ä ä l l ä .

Eilen pidetyssä Sos.-dem. Puolueneuvoston kokouksessa hyväksyttiin nykyisen sisäpoliittisen tilanteen johdosta seuraava päätöslauselma:

"Katsoen nykyjään uhkaavaan taantumukseen, joka kehoittaa vappaaseen toimintaan kansanvaltaisen järjestyksen ja yhteiskunnallisen kehityksen turvaamiseksi, velvoittaa puolueneuvosto puolue-toimikunnan ja eduskuntaryhmän harkitsemaan kysymystä sosialidemokraattien hallitukseen menosta sellaisen hallitusohjelman pohjalla, joka täällä kertaa voi työtätekeviä joukkoja tyydyttää ja joka muutenkin vastaa puoluepäätöstemme asettamia vaatimuksia, sekä esittämään harkintansa tulokset neuvoston seuraavalle kokoukselle."

Samalla päätti kokous lausua ryhmälle evästykkeksi Vaasan ilkityön ja fascistisen liikkeen johdosta tehdyn välikysymyksen varalta seuraavaa:

"Ellei hallituksen vastaus ole selvästi lapualaisesta liikkeestä irtisanova, on ryhmän äänestettävä hallitusta vastaan."

Saattaen nämä puolueneuvoston päätökset arv. eduskuntaryhmän tietoon merkitsemme

Puoluetervahdyksin:

Sosialidemokraattien
Puoluejohtaja

J. P. Junturi

1939 JUL 15 PM 4 59

Kurinpidon tehostaminen.

Kymen ty:n esityksen johdosta (alustusvihon sivulla 65) päätti puoluekokous muun muassa, "että tärkeimmistä eduskuntaistunnoista luvatta poissaolemiset julkaistaan puolueen pää-äänenkannattajassa ja asianomaisen edustajain piirilehdissä."

Kieltolaista ja raittiudesta

päätti puoluekokous muun muassa uudestaan huomauttaa vuoden 1926 puoluekokouksen tekemästä päätöksestä, jossa muun muassa sanotaan, että "puoluekokous velvoittaa eduskuntaryhmän tarmokkaasti toimimaan kielto-lainsäädännön edelleen kehittämiseksi ja tehostamiseksi" . . . sekä "että luvaton vakijuomien maahantuonti on ehdottomasti ehkäistävä järjestysviranomaisten ja tarpeen vaatiessa maan vakinaisen puolustusväen avulla; ja että raittiusopetus maan kaikissa kouluissa ja valtion avustamissa oppilaitoksissa on saatettava tarkoitustaan vastaavalle kannalle."

Työntekijäin oikeus vuosilomaan.

Käkisalmen ty. oli puoluekokoukselle esittänyt, että työsuojelulain 14 §:ään olisi saatava seuraava lisäys: "Ja kolmen kuukauden yhtämittaisesta työstä on varattava kolmen päivän loma." - Puoluekokous piti esityksen tarkoitusta hyvänä ja päätti lykätä esityksen eduskuntaryhmälle toimenpiteitä varten.

Kansainvälinen kieli.

Erinäisten, kansainvälistä kieltä koskevien esitysten johdosta puoluekokous päätti muun muassa "kehoittaa sos.-dem. eduskuntaryhmää tekemään aloitteen esperanton saattamiseksi vapaaehtoiseksi oppiaineeksi oppikouluihin."

Kansanedustajain verottaminen.

Päättyessään suurituloisten puolueen jäsenten maksattavasta lisäverosta päätti puoluekokous erikokoisesti sos.-dem. kansanedustajista seura-

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE
PUOLUETOIMIKUNTA
HELSINKI, Sirkusk. 3

PUHELIMET: 73993
Puoluesihteeri 72995
Järjestösihteeri 72995
Puoluetoimisto 72347

Helsinki helmi - kuun 10 p:nä 1930.

Sos.-dem. Eduskuntaryhmälle.

Allekirj. saa täten kunnioittaen saattaa Eduskuntaryhmän tietoon ne äskeisen puoluekokouksen päätökset, jotka erikoisesti koskevat ryhmää.

Ryhmän toimintakertomuksen

johdosta päätti puoluekokous hyväksyä menettelytapavaliokunnan mietinnön N:o 2, jossa sanotaan, että "eduskuntaryhmän toiminta on yleensä ollut tarmokasta ja johdonmukaista työväen oikeuksien puoltamista sekä kansanvaltaisten uudistusten ja työväenlaansääntönnön eteenpäinajamista vallinneissa oloissa on ollut mahdollista.

Kuitenkin on todettava, ettei ryhmä virkamiesten palkkauskysymyksessä ole omaksunut selvää ja täysin johdonmukaista kantaa, mikä kuitenkin olisi ollut välttämätöntä.

Paljon puheenaihetta antaneen yhdistyslain suhteen valiokunta on todennut ~~parin~~ huomattavaa ryhmäkurin rikkomista, minkä ohella on lausuttava, ettei eduskuntaryhmä tällaisen hajanaisuuden vuoksi ole voinut käyttää kaikkia mahdollisuuksia taantumuksen vastustamisessa. Tulevaisuuteen nähden on eduskuntaryhmän senvuoksi selvennettävä oppositsioniasennettaan, vahvistettava yksimielisyyttään ja lujitettava vastuuntunnettaan niin, että ryhmä tilanteen edelleen kehittyessä olisi valmis positiivisinkin ottein kansanvaltaa ja tasavaltaa puolustamaan. Ryhmäkuria olisi tiukennettava jopa ryhmästä erottamiseen saakka.

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE
PUOLUETOIMIKUNTA
HELSINKI, Sirkusk. 3

PUHELIMET: 73993
Puoluesihteeri 72995
Järjestösihteeri 72995
Puoluetoimisto 72347

Vaa:

"Kansanedustaja suorittaa edustajapalkkiostaan veroa sille piirille, josta hänet on edustajaksi valittu, piirijärjestön määräämän summan.

Muista tuloistaan maksaa kansanedustaja lisäveroa puolueelle edelläolevan asteikon mukaan." (Tässä tarkoitettua astetta tulee julkaitavaksi puoluekokouksen pöytäkirjassa.)

Puoluetervehdyksin

K. H. Wicks
puoluesihteeri.

Jyväskylässä 12 p. ni. helmikuuta 1930.

Kaarlo Harvala.

Helsinki

n-

29.

Pyydän jos on mahdollista, että näitä
täisit ryhmäs kirkkumassa otettavaksi ky-
ömyksen alaisiksi, se v. 1918. kapinanjäk-
hasta Valtion Taimesta erotettujen asia.

Kaskeva muuttanut Taimessa otettujen
aikunkia, ikä lisän y.m. aikunkien saan-
tia. Pillo se armahdus laki on kirkko-
sa oikean järjen mukaan ajateltuna, Pinnä
kirkossa, jossa Valtion viran ja Taimen hal-
tia, jos se on valtarikas aikunkien tuomit-
sema, kuitenkin on hyväksytty muuttanut
Taimessa, ei saa edukseen lukea, ennen
palvelut ja uusia ikälisäyksiin nähden.

Kun taas hallinnallista niin sanottua
kurinpidollista Taimenpidettä nau-
dattuen erotettu Taimesta, ja muut-
teen hyväksytty Valtion palvelukseen.
Saa lukea edukseen entiset palvelusuo-
det ikälisäyksiin, mikä kaikki muut
Tainta kasvavat edut.

Sen ajan ahi eläimet tieclämmen mit-
sä tavalla muuttettiin silloin. Useat jär-
tui epäluulon alaisena (kuten muakin)
vanguksi. Varsinkin jos oli paistunut
amalta paikkakunnalta. Eikä ollut mitään
mahdollisuutta vapautua enenkään
oli asiat kysely ja syitä tutkittu eri
paikoista. Sen jälkeen antavat tuomioita
ilman valitusaikeutta. Paikallista syytä
ei tarvittu. Paikallislaitaan kuuluminen
riitti syyksi Taimesta erottamiseen, jos

oli ylempää tainta hoitanut kuin valtokirja
asaitti, se oli ja rikas, joka sitä aikaa mu-
oli kunnia asia, hoitaa ylempää tainta. Nytkin
jälleen käytännössä Valtion eri Taimissa.
Eikä lueta rikakirja, kun rehellisesti hoit-
tainensa.

Ajaton ollut uudelleen entisessä taimi-
sani 23 muatto, jossa ennen oli 19 muatto, josta
sholan alaisina taimien menettäneen pois-
tiin v. 1918. Tästä asiasta saada ikäkirjat
hyväkseen lukea palveltujen maasien per-
teella, olen jättänyt anumerksen Valtionmu-
talle v. 1928. Kyselyyni joita olen kahdesti
tehnyt, olen saanut kulkutaitas ministerin
vastauksen, että ovat varannut selusku-
nan päätöstä, joka on osate on tehty,
matalisi lailla turvattu taimi asia.

Täin nyt sinun ottavan taimien niin
muutto tärkein kysymyksen esille.

Jätän nyt taimien yksittäis kirjenu-
sinulle. Niinkun huomaat si' taimi-ak
ryhmäsi asaitettuna tarkaitetta.

Terveiset nyt sinulle entisen tuttu-
den perusteella. Parhaita vaimia taimi

Kustaa Palmunen.

Jummas.

nykyään. Jynas kylän asemalla.

Jäljennös.

Evästyspöytäkirja sille lähetystöl-
le, joka tulee menemään Helsinkiin
poronhoitoa koskevissa asioissa, an-
nettu Ylitorniolla maaliskuulla 1929.

Kuten tiedetään, niin tällä istuntokaudella tulee eduskun-
ta käsittelemään poronhoitoa koskevaa lakia maassamme ja ehkä sen
vielä lopullisesti päättämään. Niin me allekirjoittaneet Ylitornion
Tengeliönjokilaakson järvi- ja metsien asukkaat, maiden- ja metsien omista-
jat huolestuneina tilanteen johdosta olemme päättäneet lähettää lä-
hetystön käymään Eduskunnassa ja muissa asianomaisissa virastoissa
selostamassa asian tärkeyttä, sillä porojen laiduntaminen Ylitornion
kunnan alueella ei tästä edes enää ole siedettävissä vaan on porot
alistettava tilusrahoituslain alaiseksi kuten muutkin kotieläimet,
sitäkin suuremmalla syyllä kun poro laiduntaa ympäri vuoden.

Yllä olevalla evästyksellä valtuutamme lähetystöön Ylitor-
niolta maanviljelijä Herman Rahdun ja maanviljelysteknikko Kalle Pel-
tolan. sekä maanviljelijä Oskari Rantalan.

Juho Kuoppala

maanviljelijä

Leonard Rova

maanviljelijä

Emil Kauma

maanviljelijä

Isak Huhtanen

kruunun-
torppari

Edvard Mella-Järvi

talollinen

Hannu Myllykoski

kruunun-
torppari

Isak Rova

maanviljelijä

Ida Koivuniemi

uutistilallinen

Aapo Kantolainen

kruunun-
torppari

Evert Lampsijärvi

torppari

Herman Myllykoski

kruunun-
torppari

Edvard Tapio

talollinen

Evert Vuosku	Arvid Vuosku
uutistalollinen	uutistalollinen
Benjam Vuosku	Evert Jolanki
uutistalollinen	torppari
Vilho Hammari	Aaro Mellajärvi
palstatilallinen	vuokraaja
Leonard Mellajärvi	Juho Mellajärvi
kruununtorppari	työmies
J. Kotapalo	Anton Kiviharju
maanviljelijä	maanviljelijä
Pekka Luttu	Edvard Palokangas
uutistalollinen	palstatilallinen
F. Kotapalo	Kaapo Palomaa
vuokraaja	maanviljelijä
Leonard Palomaa	Aarne Molnberg
maanviljelijä	maanviljelijä
Väinö Rovander	Edvard Rovander
vuokraaja	torppari
Antti Rovander	Heikki Lohiniva
uutistalollinen	maanviljelijä
Juho Alajärvi	Hilma Viiri
maanviljelijä	maanviljelijä
Hannu Kenttämää	August Mälaskä
maanviljelijä	kruununtorppari
Isak Alajärvi	Emil Molnberg
maanviljelijä	maanviljelijä
Frans Leukumaa	Kalle Koivuranta
maanviljelijä	kruununtorppari
Edvard Yliniva	Uuno Pajuniemi
maanviljelijä	maanviljelijä
Elis Pajuniemi	Juho Kärki
maanviljelijä	uutisviljelijä
Benjam Linnankivi	Juho Konttavaara
lohkotilallinen	maanviljelijä
Oskari Keskitalo	Juho Mäkelä
maanviljelijä	maanviljelijä.

Lyhennysote.

Pöytäkirja Kieltolakiliiton Turun seudun aluejärjestön vuosikokouksesta, joka pidettiin helmikuun 2 p:nä 1930 Turussa. Edustettuina oli 45 eri nimistä järjestöä ja yhteensä 83 edustajalla, jotapaitsi saapuvilla oli muuta yleisöä sikäli, että osanottajamäärä nousi yhteensä yli kahden sadan, Varsinais-Suomen 30 kunnasta.

1 §.

=====

2 §.

Kun kokouksen laillisuus oli todettu puhetta johtamaan valittiin opettaja J.F. Luukko Kiikalasta ja pöytäkirjaa pitämään allekirjoittanut Jalmari Nieminen.

=====

=====

3 §.

Nykyistä raittiustilannetta koskevan alustuksen esitti pankinjohtaja Otto Sihvonen, joka mainitsi m.m., että "kieltolaki ei ole syntynyt missään vapauden huumassa" - kuten vastustajat väittävät-, vaan vuosikymmeniä kestäneen vakaumusellisen raittiustyön tuloksina. Pätevästi puhuja totesi myöskin ettei ainakaan Varsinais-Suomessa mikään nykyisessä raittiustilanteessa ilmenevä seikka osoita erityistä huonontumista vaan on se selvästi parempi kuin neljä, viisi vuotta sitten.

Toisen alustuksen esitti rouva Aino Lehtokoski käsitellen niitä kysymyksiä, mitkä ovat nykyisin päiväjärjestyksessä kieltolakiin nähden.

Valaisevien alustuksien jälkeen seurasi asiaa eripuolilta selvittävä keskustelu. Käytettyjen puheenvuorojen päätyttyä kokous hyväksyi hallitukselle ja eduskunnalle osoitetun raittius- ja kieltolakitilannetta koskevan seuraavan julkilausuman:

Kieltolakiliiton Turun seudun Aluejärjestön vuosikokoukseen saapunut Varsinais-Suomen raittiusväki lausuu, keskustel-

tuaan viime aikojen ilmiöistä niinhyvin raittius- kuin kieltolaki-tilanteen alalla samoin kuin niistä ajatuksista, joita näitä asioita sanomalehdissä käsiteltäessä on esitetty, omana käsityksenänsä:

1) Koska kieltolaki on syntynyt vakaumuksellisen raittiustyön tuloksena, ei se voi olla esteenä tämän työn suorittamiselle, vaan päinvastoin tukee sitä ja jatkuvasti kuuluu **oleellisena** siihen. Kieltolain kumoaminen tietäisi luopumista ehdottoman raittiuden periaatteesta ja käytännöllisen raittiustyön heikontamista yhdeltä sen tärkeimmältä osaltaan. Sen tähden on Varsinais-Suomen raittiusväki yksimielisenä kieltolain säilyttämisen kannalla sitäkin suuremmalla syyllä kun ainakaan näillä seuduilla ei mikään nykyisessä raittiustilanteessa ilmenevä seikka osoita sellaista erityistä huonontumista entisyyteen nähden, että se oikeuttaisi ryhtymään niin epämääräiseen kokeiluihin kuin mitä kieltolain kumoaminen tietäisi.

2) Nykyisessä raittiustilanteessa on kyllä valitettavia epäkohtia, mutta ne eivät johdu kieltolain olemassaolosta, vaan pikemminkin muitten yleisempien syitten lisäksi tähän lakiin jo sen voimaanastumisesta alkaen kohdistetusta epäsuopeasta arvostelusta ja lainvalvonnan heikosta toteuttamisesta.

3) Raittiustyön kannalta katsoen valitettavina ilmiöinä nykyisessä raittiustilanteessa pidämme:

a) että se nurjamielinen arvostelu, jonka useat sivistyneistöömme kuuluvat arvovaltaiset henkilöt, osa maamme sanomalehdistöä ja varsinkin "täyskiellottomain" järjestö ovat julkisuudessa kohdistaneet kieltolakia ja nykyistä raittiustilannetta vastaan, on ollut omiansa vaikuttamaan heikontavasti yleiseen raittiusmielialaan ja tukemaan juomatapaa varsinkin omakohtaista vakaumusta vailla olevan nuorison keskuudessa.

b) että väkijuomien käyttö ajan yleisestä **siiveellisestä** höltyneisyydestä ja trokarien järjestelmällisestä vaikutuksesta johtuneena on valitettavan suuressa määrässä levinnyt kehityksikäisen nuorison keskuuteen.

4) Edellisestä johtuen on vakaumuksellinen raittius-työ, samalla kun sen voima kaikin tavoin vahvistetaan, ulotetta-

va myöskin sivistyneihin piireihin heidän vakauksensa voittamiseksi reittiänsä. Raittiustyön kasvatuksellinen vaikutus on sydämellisimpänä, herkimpänä ja tehoisampana kohdistettava varhais- ja kehitysikässä olevaan nuorisoon.

5) Varsinais-Suomen alueelta olevien kansanedustajain odotetaan jyrkästi asettuvan vastustamaan eduskunnassa esille tulevia kieltolain muuttamis- ja kumoamisedotuksia ja seisovan tinkimättä kieltolain takana sekä myöntävän hallitukselle tarpeelliset varat ja viranomaisille täysin riittävät valtuudet taistelussa salakuljetusta vastaan.

6) Kokous antaa tunnustuksensa hallituksen toimenpiteille kieltolain valvonnan tehostamiseksi, salakuljetuksen vastustamiseksi ja rikollisuuden ehkäisemiseksi ja kehoittaa hallitusta päättävästi jatkamaan samaan suuntaan.

10 §.

Tätä pöytäkirjaa tarkastamaan valittiin rouva Tekla Tuomola ja neiti Suoma Lind.

=====

V a k u u d e k s i:

J. Nieminen.

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty; Turussa, 4/2 1930.

Tekla Tuomola.

Suoma Lind.

Lyhennysotteen oikeaksi todistavat:

Alf. Holmberg *J. Nieminen.*

Jäljennös.

Pöytäkirja tehty Piikkiön Koroisten
kansakoululla Kansalaiskokouksessa 9.II.30.
Kokouksessa oli esustettuina pitäjän arvovaltai-
nen väestö. Puheenjohtajana toimi isäntä V.Löyt-
ty ja kirjurina ammattientarkast. A. Kaartamo.

1 §.

Raittiusesitelmän jälkeen otettiin arvosteltavaksi ny-
kyinen raittiustilanne maassamme. Alustukseksi luettiin Raittius-
lautakuntain VIII edustajakokouksen julkilausuma. Kokous, useiden
puhevuorojen jälkeen, yksimielisesti hyväksyi julkilausumossa esite-
tyt näkökohdat.

Kieltolaki on pidettävä voimassa ja sitä käytännössä
toteutettava.

Kokouksen puolesta:

A. Kaartamo.

V. Löytty.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Alf. Hietaranta J. Niemi

Sosialidemokraattisen puolueen Eduskuntaryhmä.

Kullaan Raittiusyhdistyksen vuosikokouksessa tam-
mik. 30 p:nä 1930 Kosken koululla päätti 80 kunta~~ra~~ista
yksimielisesti asettua kannattamaan Raittiuslautakuntain
VIII edustajakokouksen julkilausumaa ja toivottiin har -
taasti Eduskunnan senmukaisesti toimivan.

Kullaa, helmik. 6 p:nä 1930.

Kokouksen puolesta;

Viljo Veslin.

Anna Valli.

L. Kiivimäki.

Jäljennös.

Pöytäkirja, joka on kirjoitettu Liedon Raittiuslautakunnan kokoonkutsumassa kokouksessa helmikuun 9 p:nä 1930. Liedon kumanttalolla. Kokoukseen oli saapunut paitsi yksityisiä kansalaisia pitäjän poliisit, valtuuston jäseniä, kunnallislautakunnan, Suojeluskunnan, Lotta Svördin, Aliskulman ja Yliskulman Nuorisoseuran, V.U.-seuran Parman, Nuorten Kristillisen yhdistyksen, Liedon raittiusseuran, Koppolan kulman, Suopohjan ja Iapinkulman Pienviljelijäyhdistyksien ja raittiuslautakuntien edustajat.

1 §.

Kokouksen avasi Liedon Raittiuslautakunnan puheenjohtaja maanviljelijä Otto Posti selostaen kokouksen tarkoitusta jonka jälkeen valittiin puheenjohtajaksi maanvilj. J. Luoma ja pöytäkirjan pitäjäksi opettaja E. N. Häijer.

2 §.

Nykyisestä raittius- ja kieltolakitilanteesta puhuivat lastensuojeluvirkailija J. Nieminen ja opettaja E. N. Häijer. Heidän esitystensä johdosta syntyi laaja ja asiallinen keskustelu, jonka jälkeen hyväksyttiin seuraavat kieltolakilaiton Turun seudun Aluejärjestön vuosikokouksessa 2/2 1930 hyväksytyt ponnet:

1) Koska kieltolaki on syntynyt vakavuksellisen raittius työn tuloksena, ei se voi olla esteenä tämän työn suorittamiselle, vaan päinvastoin tukee sitä ja jatkuvasti kuuluu oleellisena siihen. Kieltolain kumoaminen tietäisi luopumista ehdottoman raittisuuden periaatteesta ja käytännöllisen raittius työn heikentämisestä yhdeltä sen tärkeimmältä osaltaan. Sen tähden on Varsinais-Suomen raittiusväki yksimielisenä kieltolain säilyttämisen kannalla sitäkin suuremmalla syyllä kun ainakaan näillä seuduilla ei mikään nykyisessä raittius tilanteessa ilmenevä seikka osoita sellaista erityistä huonontumista entisyyteen nähden, että se oikeuttaisi ryhtymään niin epämieluisiin kokeiluihin kuin mitä kieltolain kumoaminen tietäisi.

2) Nykyisessä raittiustilanteessa on kyllä valitettavia epäkohtia, mutta ne eivät johdu kieltolain olemassaolosta, vaan pikemminkin muitten yleisempien syitten lisäksi tähän lakiin jo sen voimaantulusta alkaen kohdistetusta epäsuopeasta arvostelusta ja lainvalvonnan heikosta toteuttamisesta.

3) Raittiustyön kannalta katsoen valitettavina ilmiöinä nykyisessä raittiustilanteessa pidämme:

a) että se nurjamielinen arvostelu, jonka useat sivistyneistöömme kuuluvat arvovaltaiset henkilöt, osa maamme sanomalehdistöä ja varsinkin "täyskiellottomain" järjestö ovat julkisuudessa kohdistaneet kieltolakia ja nykyistä raittiustilannetta vastaan, on ollut omiansa vaikuttamaan heikontavasti yleiseen raittiusmielialaan ja tukemaan juomatapaa varsinkin omakohtaista vakaumusta vailla olevan nuorison keskuudessa.

b) että väkijuomien käyttö ajan yleisestä siveellisestä höltyneisyydestä ja trokarien järjestelmällisestä vaikutuksesta johtuneena on valitettavan suuressa määrässä levinnyt kehityksellisen nuorison keskuuteen.

4) Edellisestä johtuen on vakaumuksellinen raittius-työ, samalla kun sen voima kaikin tavoin vahvistetaan, ulotettava myöskin sivistyneihin piireihin heidän vakaumuksensa voittamiseksi raittiusasialle. Raittiustyön kasvatuksellinen vaikutus on sydämellisimpänä, herkimpänä ja tehoisempana kohdistettava varhais- ja kehitysiässä olevaan nuorisoon.

5) Varsinais-Suomen alueelta olevien kansanedustajain odotetaan jyrkästi asettuvan vastustamaan eduskunnassa esille tulevia kieltolain muuttamis- ja kumoamishdotuksia ja seisovan tinkimättä kieltolain takana sekä myöntävän hallitukselle tarpeelliset varat ja viranomaisille täysin riittävät valtuudet taistelussa salakuljetusta vastaan.

6) Kokous antaa tunnustuksensa hallituksen toimenpiteille kieltolain valvonnan tehostamiseksi, salakuljetuksen vastustamiseksi ja rikollisuuden ehkäisemiseksi ja kehoittaa hal-

litusta päättävästi jatkamaan samaan suuntaan.

3 §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin opettajat Eemi Laaksonen ja Hilja Alho.

Vakuudeksi:

Jalmari Luoma.

E.N. Höijer.

Tarkastettu ja hyväksytty:

Eemi Laaksonen.

Hilja Alho.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Antti Petaranta J. Järvenpää

Ote, Someron kirkonkylän työväen
yhdistyksen kymmenekymmenen kuukausi-
kokouksen pöytäkirjasta, 22 p:nä joului-
kuuta 1929, mualla taolla puhetta johti
Muna Aaltonen ja pöytäkirjaa piti
Afrö Raitanen, Läsnä oli 18 yhd. jäsentä
Kokous katsottiin lailliseksi ja päätettiin
niinä seuraavista asioista.

4.5. pykälä.

Päätettiin pyytää sos. dem. puolueen eduskunta-
ryhmältä selitystä menettelynsä johdosta, yhdistysläimen
muuttamis ehdotuksen ollessa eduskunnassa. Heidän
Somero kiset järjestyneet valitsijansa odottavat heiltä täy-
dellistä selitystä riittä, mitkä syyt olivat heitä pakoi-
tamassa sellaiseen menettelyyn, jota ennen pidä valit-
sijain etujen mukaisena. Ja ryhmäkuria olivat myös tui-
kannettava.

Kokouksen puolesta:

Muna Aaltonen
(puheenjohtaja.)

Afrö Raitanen.
(sihtteri)

Pöytäkirja

Punkalaitumen Sosialidemokraattisen Kunnallisjärjestön r.y. edustajiston kokouksesta Punkalaitumen työväenyhdistyksen talossa tammikuun 5 päivänä 1930.

Kokouksessa olivat saapuvilla edustajat seuraavista kunnallisjärjestöön kuuluvista yhdistyksistä: Punkalaitumen Työväenyhdistys r.y. __, Koskiolsten Työväenyhdistys r.y. __, Länsipään Työväenyhdistys r.y. __, Kanteenmaan Työväenyhdistys r.y. __ ja Oriniemen Liittolan Työväenyhdistys r.y. __. -- Sosiaalidemokraattisesta kunnallistoimikunnasta olivat läsnä: H. Alkanen johtaan kokouksessa puhetta ja Viljo Rantala pitäen pöytäkirjaa.

I § .

Kokouksen kollektusumista vastaan ei ollut mitään muistuttamista.

2 § .

Kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Frans Ristimäki ja Jalmari Ahtiala.

4 § .

V. Rantala esitti lyhyen alustuksen nykyisen poliittisen tilanteen muodostumisesta ja yhdistyslain käsittelystä eduskunnassa ääken päättäneellä istuntokaudella. Alustuksen johdosta syntyneessä keskustelussa yleensä tuomittiin niiden edustajien menettely, jotka sos.-dem. ryhmään kuuluvina olivat yhdistyslain käsittelyssä pidättäytyneet äänestyksistä tai äänestäneet ryhmän päätöksestä poiketen. __ ehdotti, että edustajisto lausuisi vaatimuksen, että mainittujen sos.-dem. edustajien on jätettävä paikkansa eduskunnassa. __ ehdotus kuitenkin kannattamattomana raukesi. Lopuksi päätettiin yksimielisesti hyväksyä ja Sosiaalidemokraattiselle eduskuntaryhmälle tiedottaa seuraava päätöslauselma:

Punkalaitumen Sosiaalidemokraattisen kunnallisjärjestön edustajiston kokous lausuu, että Sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän on ase-

tuttava tinkimättömästi vastustamaan kaikkia taantumuksellisten aines-
ten hyökkäyksiä kansanvaltaa ja kansalaisvapauksia vastaan sekä taistel-
tava kansalaisoikeuksien kaikkia rajoituksia vastaan. Mikäli eduskun-
nassa kevätistuntokaudella tulee esille samantapaisia kansalaisoikeuk-
sien rajoittamista koskevia esityksiä, kuin yhdistyslain muutosta koske-
va oli syysistuntokaudella, on ryhmän tiukasti ja kokonaisuudessaan ase-
tuttava kaikin käytettävissään olevin keinoin niitä vastustamaan.

Samalla kokous lausuu käsityksensä, ettei sosiaalidemokraattinen
työväki voi hyväksyä sitä menettelyä, jota eräät sos.-dem. eduskuntaryh-
män jäsenet osoittivat yhdistyslain muutosesitystä käsiteltäessä edus-
kunnassa, joko pidättäytymällä äänestyksistä tai äänestämällä ryhmän
päätöstä vastaan.

Puheenjohtaja lopetti kokouksen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Heikki Alkanen.
puheenjohtaja.

Viljo Rantala,
sihteeri.

Tarkastettu ja hyväksytty
Punkalaidun 12 p:nä tammikuuta 1930.

Frans Ristimäki

Jalmari Ahtiala.

Otteen oikeaksi todistavat:

Heikki Alkanen.

Frans Ristimäki

Sos. Sosiali-Demokraattipuolueen Eduskunta
ryhmälle
Helsinki.

Pyydämme kohteliaimmin saada vaivata Teitä esittä-
mällä Teille vaikean valittelumme sen johdosta, että tuossa
kaupunkien asemakaavalakiesityksessä on vielä laki- ja talous-
valiokunnassa asetettu katurasituksiin nähdessä tuolle vanhanai-
kaiselle ja luonnottomaksi käyneelle kannalle, että katurasi-
tukset tulisivat yksinomaan talonmistajain vastattaviksi, ku-
ten valiokunnan 33 §:llä osottaisi.

Ymmärrämme kyllä, että Helsingin monikerroksiset ki-
vitalot voivat piankin houkutella Edustajia ajattelemaan, että
kyllä nuo semmoisenkin rasituksen kestävä, vaikka kyllähän
niilläkin taloilla ovat kyllin rasittavat veronsa kuin suu-
rien kiinnelainain korkomenoja ei vähennetä kuin aivan mitä-
tön murtoosa eli 1500 mk. taloa kohden, joten tulevat mak-
samaan kaupunkikunnalle veroina aivan huikeita summia olemat-
tomista tuloista, niinpä jo esim. 5 miljoonan kiinnelainasta
500.000 markan koron lisäksi noin 40.000:- liikaa veroitusta
yli talon todellisen tuoton, mikä jäisi jos velkain korot
saataisiin kokonaan vähentää, joten yli kohtuuden heillä jo
painaa sitäkin tietä katuosainsakin puolesta. —

Mutta vielä huonompaan asemaan joutuisivat maaseutu-
kaupunkien pientalojen omistajat, joita esim. täällä Oulussa,
kuten useimmissa muissakin maaseutukaupungeissa on enemmistö,
sillä nykyisen yhä laajenevan autoliikkeen vaikutuksesta, tu-
levat katurasitukset niin suuriksi, etteivät mitenkään vähä-
väliset pientaloin eikä keskikokoistenkaan varat ja voimat
niihin riitä. Tämä tosiasia on aivan selvästi tultu huomaa-
maan jo täällä Oulussakin, kun kaupunki on yhteisillä va-
roilla laittanut parhaimmille kaupunginosille nykyajan vaati-
muksen mukaisia katuja.

Ei niissä riitä päälyspinnan kivettäminen, josta valiokunnan mietinnössä puhutaan, ei, kaukana siitä, sillä entinen katu on purettu lähes metriä syvästi ja viety liho - nut maa pois ja sitten ruvettu uutta tekemään lyömällä isompia kiviä pohjalle sekä sepeliä ja someroa vuorotellen, kas - teltu ja jyrätty suurella moottorijyrällä aina väliin, kun - nes on päästy pinnalle, johon on sitten tiilenkaltaisiksi ha - katut kivet ladottu ja hiekan kanssa monikertaan jyrätty.

Hyvin ymmärrettävää, ettei näihin tällaisiin pysty vä - hävaraiset pienten talojen omistajat, vaan varmastikin menet - täisivät senkin vähän mikä heillä vielä on.

Sitten toinen kohta, joka täällä Oulussa on vielä huomioon otettava, että kun jo pitemmän aikaa on kaupungin yhteisillä varoilla ja myöskin niillä lisätyillä tonttive - roilla, joita valtuuston päätöksen mukaan 23/5 1922 on pe - ritty kaikilta talonmistajilta, on uudenaikaisia kallisarvoi - sia katuja laitettu kaupungin keskukseen pankkien ynnä mui - den suurimpain tuottotalojen kohdalle, niin olisihan luonno - ton vääräys, jos nyt heikompain pitäisi alkaa vähin voimin katuja teettää.

Tosin valiokunnan mietinnön 43 §:ssä on myöntymys, että vanhoja sopimuksia voidaan edelleen noudattaa, mutta he - ti seuraavassa lausessa se lupaus menee miltei olemattomiin, kun sanotaan: " ellei kaupunki toisin päättä ja määrää j.n.e.

Ja kun tiedämme, että nyt jo on ja yhä enemmän näyttää valtuustoihin tulevan henkilöitä, jotka ovat ja ha - luavatkin olla tällaisista rasituksista vapaat, niin eihän ihme, joskin mitä syvintä huolestumista tuommoisen lakiesitys onkin talonmistajissa herättänyt, mikä kyllin selvästi ilmi - kävi viime maanantai-iltana Oulun talonmistajayhdistyksen suu - ressa kokouksessa, kuitenkin luottamuksella Eduskuntaamme, ettei se semmoista lakia tahtonekaan lopullisesti hyväksyä, mikä muodostuisi heikompain talonmistajain matkapassiksi köyhäin - taloa kohden. *Ne eivät kuitenkaan vähävaraisia*

Näin ollen rohkenemme odottaa, että Te arvoivat Edus - tajat, ollessanne eri suunnilta maastamme ja tarkoin tuntien

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE
PUOLUETOIMIKUNTA
HELSINKI, Sirkusk. 3

PUHELMET:
Puoluesihteri 73993
Järjestösihteri 72995
Puoluetoimisto 72347

Helsinki Maalis -kuun 12 p:nä 1930.

Sosidem. Eduskuntaryhmä.

Olen vastaanottanut ohellisen, Ruoveden Pekkalan- ja Pohjan - kylien ty:n pöytäkirjanotteen, josta käy ilmi, että yhdistys on koko - uksessaan ankarasti moittinut ryhmää siitä, että jotkut sen jäsenet ovat kannattaneet ed. v. Frenckellin tekemää, muka kieltoain ~~lain~~ kumoamista tarkoittavaa aloitetta.

Olen yhdistykselle lähettämässäni kirjeessä selittänyt asian, koska yhdistys nähtävästi on tehnyt päätöksen puutteellisten tietojen perusteella.

Puolustervehdyksin

A. H. C.
puoluesiht.

ressa kokouksessa, kuitenkin luottamuksella Eduskuntaamme, ettei se semmoista lakia tahtonekaan lopullisesti hyväksyä, mikä muodostuisi heikompain talonmistajain matkapassiksi köyhäintaloe kohden. Ne kuin ovat Rautilaaplaan vähävaraisia työkansaa, kuten Olli Edustajat hyvin tutustuneet. Näin ollen rohkenemme odottaa, että Te arvoivat Edustajat, ollessanne eri suunnilta maataamme ja tarkoin tuntien

(Jäljennös)

Ruoveden
Päytäkirja tehty Pekkala - ja Pakjantien Tg:n van Yhd. Nuori kokous os. sa kpts:nä heinäkuu. 1921.
Tulotte johti Toivo Uusimaa ja kirjuriin allekirjoittanut. Kokous on käsitellyt seuraavat asiat:

19 §.

Kokouksella pidettiin heinäkuun 1921 7 p:nä iltana. Sen johtaja, jona edustaja Frankellin lausuma alitettiin kieltoihin kunnassamme. Olli kunnassamme esitti alitteen muutamia muuttamia asioita. Sos. dem. edustajat päättivät kieltoihin kunnassamme puolesta ja johtajat päättivät päättöpö. Sen ajaksi pois istunto-oikeista. Siis syntyneen alkuaan kokouksella, jona yksimielisesti päätettiin antaa jyräki vastalause kunnan muuttamasta johtajasta. Kunnan yleinen kielto on jo yli 30 vuotta ollut ohjelmasuunnassa ja nyt kunnan on vastus, mihin olisi voinut tulla kunnallisen ja täydennettäv. Kunnan ala kunnan edustajia valinnut kukaan muuta mielipiteellään ajamisen van julkaisemisen puuttamisen ja joulun ohjelmasuunnassa todettiin.

Kokous päätti jättää, että Puolvelininkunta voaki Sos. dem. Eduskunta ryhmiä ko. Keskustaa ryhtymään kunnassa, että ne missään kunnassa saa päätetä pois niistä periaatteista, mitä puolue on.

jelmassa ja valijulistuksissa on heidän valit-
sijilleen luvattu. Heidän olisi sieltä menestys-
tensä periaatteessa pitäen, ettei heidän valit-
sijillaan ole sieltä ^{työnsä} kunnatarkkailusta olisi
niin paljon heidän kirjeitten paljastamista.

Ants. Linna
pääkirjuri

Kalle Mäkelä
(kirjuri)

seka myöntäisi varat että määräisi metsä-
hallituksen heti maksut järjestämään.

Ei kukaan ^{vallion} varsinainen palkan nauttija
ole tukalamassa ^{asujassa} kun metsänvartijat
sydäntämyönteisissä.

Metsänvartijain pyynnöstä ja omasta
puolestaan.

O. L. Pyhäjärvellä 24 p:nä helmikuuta 1930.

Lakari Toivanen.
metsänvartia

M. Pekkola saanut osirola tiedon.

Sosiaalidemokraattisen puolueen puheenjohtaja
Helsinki.

Kun S. Te. puolueella on tarkotus eduskunnassa edustaa alemmaa kansaluokkaa että sekin saisi nauttia lakien myöntämien oikeuksien.

Kunnioittavimmmin arvon, että ottaisit valikysymyksen eduskunnassa, mitä metsähallitus on tehnyt eli aikoo tehdä metsänsartijain patkain järjestämiseksi.

Eduskunta päätti v. 1922. että valtion varsinainen vuosipalkka olisi v. 1923 alusta lukien 10,000 mark. vuodessaqimmin vuosipalkka.

Tätä päätöstä ei metsähallitus ole vieläkaan toteuttana meihin metsänvartijoihin nähden, vaan eduskunnan määräämät varat ^{menneet} vielä parempi osalle.

Toivomuksekseni olisi, että eduskunta valitsi metsähallituksen järjestämään metsänvartijain patkat eduskunnan määräämällä eli palvelusylennyksineen lapsiavustuksineen v. 1923. alusta lukien.

(Ei toistaiseksi sanomalehtiin),

Matka Ruotsiin tulevana kesänä.

Edustajapiireissä puheenaolleen Ruotsin matkan toteuttamiseksi on nykyisin kaksi mahdollisuutta olemassa.

1. Jonkin ruotsinmaalaisen höyrylaivayhtiön puolesta on kenraali Linder Tukholman lähetystömme välityksellä tarjonnut m. m. kansanedustajille vapaan matkan Tukholmaan ja sieltä takaisin tulevan kesäkuun lopulla. Kun kumminkin tähän matkaan tulisi osallistumaan muitakin kansalaispiirejä, ei mielestäni edustajien pitäisi kilpailla näistä vapaapaikoista. vaan jättää ne muiden käytettäväksi.

2. Toinen ehdotus on se, että kansanedustajat yksistään omassa keskuudessaan tekisivät matkan Tukholmaan ja muuhun Ruotsiin. Valtion omistama höyrylaiva Aranda luultavasti saataisiin huokeasta hinnasta tätä retkeä varten ja tilaisuus olisi Tukholmassa asuakin laivassa. Retki tehtäisiin heinäkuun lopussa tahi elokuun alussa ja se kestäisi korkeintaan viikon päivät. Tukholmaa ja näyttelyä varten käytettäisiin kaksi päivää. Tiedossa on, että Ruotsin valtiopäiväpiireissä on mielenkiintoa tätä vierailua kohtaan. Todennäköisesti tulisivat ruotsalaiset valtiopäivämiehet järjestämään jonkun päivän tahi pari päivää kestävän vierailun Ruotsin maaseuduille. Matka arvellaan maksavan kaikkiaan 2,000-3,000 markkaa osanottajaa kohti.

Tämä retki olisi mielestäni suositeltava. Pyydän arv. ryhmiä käsittelemään asian sekä toimittamaan osanottajista ennakkomerkinnän, jonka tuloksen pyydän saada tietää niin pian kuin mahdollista voidakseni ryhtyä lähempiin toimiin, jos halukkaita osanottajia retkeen ilmaantuu. Pyydän lopuksi mainita, että sekä Suomen lähetystö Tukholmassa että Ruotsin lähetystö Helsingissä suuresti harrastavat asiaa.

Paavo Virkkunen.

Asemakaavalain 38 §:n kolmannen momentin, jossa selitetään ne tapaukset, jolloin tontinomistajalle ei ole määrättävä korvausvelvollisuutta kadunrakentamiskustannuksista, loppuun olisi lisättävä, että korvausvelvollisuutta alkoon tontinomistajalle määrättäkö

milloin jo valmiiksi asemakaavoitetulta alueelta tontinomistaja on ostanut yksityiseltä maanomistajalta ennen tämän lain voimaantulusta.

Edellämainittu lisäys on tarpeellinen ja yksin senkin vuoksi, että Wiipurissa on tällaisia tapauksia suuret määrät ja tontinomistajina yksinomaan niin vähävaraista joukkoa, että heidän käy täysin mahdottomaksi perustaa ja rakentaa katu sekä kustantaa kadun alle viemäri.

Asemakaavalain 34 § olisi mielestämme laadittava siihen muotoon, että kaupungin otaessa maata tontinomistajalta, olisi tälle maksettava täysi, pakkolunastuslain edellyttämä korvaus, ja että se korvaus, minkä tontinomistaja ehdotetun lain mukaan tulisi suorittamaan kaupungille, ratkaistaisiin erikseen sittenkun on selvinnyt onko ja mitä hyötyä tontinomistajalle tullut kadun laajennuksesta.

Kun eskettään Wiipurin kaupunki anoi pakkolunastettavaksi ei ainoastaan katumaata vaan myöskin kadun varrelle tulevat tontit joko kokonaan tai osaksi, ja kun asian käsittelyssä viranomaisten puolelta lausuttiin sellainen ajatus, että kaupunki voisi myöhemmin tontteja myymällä korkeasta hinnasta saada takaisin huomattavan määrän pakkolunastusmenoja, olisi mielestämme lakiehdotuksen 25 § laadittava sellaiseen muotoon, että mainittu lain ilmiö ei voisi lain voimaan tultua uusiintua, ja tontinomistajat eivät joutuisi sanottuun keinoon kautta kärsimään.

Wiipurissa 12/3.1930 pidetyn yleisen kiinteistönomistajain kokouksen valitsema lähetystö.

Juho Leino.

Mikko Scheinin.

myöskin maaseutukaupunkein laajan pienasutuksen, vähätuottoisine
puutaloineen, ottaisitte tämän lakiesityksen harkintanne alai-
seksi ennenkaikkea vähävaraisempain asemaa silmällä pitäen ja
käyttäisitte vaikutusvoimaanne siihen suuntaan, että kaupunkein
katujen laitto tulisi koko kaupunkiyhteiskuntain asiaksi, jol-
loin kukin tulisi voimainsa mukaan niitä rasituksia kantamaan.

Oulussa maaliskuun 5 p:nä 1930.
Oulun talonomistajayhdistyksen puolesta,
Kunnioittaen
Ed. H. Lantto K. A. Torhonen

Poronhoitoa koskeva lakiehdotus ja Peräpohjolan maanviljelijät.

Viime aikoina on käyty vilkasta keskustelua julkisen sanan palstoilla maanviljelijäin ja poronmistajain välillä. Tämä keskustelu ei valitettavasti ole pysynyt sillä asiallisella pohjalla, johon keskustelun aiheena oleva poronhoitolakiehdotus vakavasti velvoittaa, jos mieltään saada tälle laille se oleellinen tarkoitus, johonka sillä on sanottu tahdottavan päästä, nimittäin: poronhoidon turvaaminen maanviljelyksen rinnakkaisena elinkeinona niin pitkäksi aikaa kuin se on juuriin vielä mahdollista. Tämä keskustelu on ollut todella tyypillinen näyte siitä, mihin asiattomuuteen ja häikäilemättömyyden vääristelyyn voidaan helposti joutua tärkeissä maaseutullisissa kysymyksissä, kun silloin kun eri elinkeinot törmäävät toisiaan vastaan.

Maanviljelijän ja poronmistajan välisen etujen ristiriidan selvittely ei voi tapahtua julkisen sanan palstoilla ja vielä vähemmän juurisissa kokouksissa, se lienee itsestään selvä tämänluontoisissa asioissa. Kun kuitenkin tämän ristiriidan selvittely on tällä hetkellä Peräpohjolan tärkeimpiä kysymyksiä, niin sallittaneen allekirjoittaneiden Rovaniemen kunnan maanviljelijöiden

valitsemain edustajain, lausua sitä läisten maanviljelijän käsitys asiassa. Tähän katsoimme yksistään siitäkin syystä olevamme velvolliset, kun olemme osaltamme olleet virittämässä julkista keskustelua tästä asiasta.

Molemmat osapuolet vakavasti asiaa harkittuaan myöntänevät, että poronhoidon ja maanviljelyksen välillä on olemassa vissi ristiriita, jonka selvittämiseksi on keinot löydettävä. Tätä ristiriitaa on kuitenkin turhan tähden suurennettu. Tähänastisessa julkisessa keskustelussa on käynyt selville se, että maanviljelijät ovat vielä poronhoidon eteläisimmilläkin alueilla tunnustaneet poronhoidon sivuelinkeinoksi, jonka jäilymisellä ja etenkin järjestyksellä kehittämisellä niin, ettei se tule pääelinkeinon wittaukseksi, jaattaa olla vieläpä kansantaloudellisenkin merkitys. Näin ollen ovat molemmat puolet täällä poronhoidon eteläisimmilläkin rajoilla — puhumattakaan Lapista — vielä yksimielisiä siitä, että maanviljelystä ja poronhoitoa voidaan tai ainakin on koettava yhtärintaa harjoittaa samoina seuduilla wissien laisäädösten kumpaistakin elinkeinoa suojelesia. Ja kun ottaa huomioon poron-

hoidon merkittävien Peräpohjolan ja Lapin väestölle itsenäisenä elinkeinonhaarana ja monelle sivuelinkeinona maanviljelyksen ohella, ei asiasta muuhun tulokseen voi tulla.

Todettakoon siis vielä, ettei tästä päätöksymyksestä ole vielä erimielisyyttä.

Edelleen ollaan yksimielisiä siitä, että porot tuottavat maanviljelykselle eri tavoin vahinkoa. Myöskin poronomistajat myöntävät tämän ja ovat valmiit korvaamaan kohtuulliset vahingot, mikäli ne näytetään porojen aiheuttamiksi.

Näin ollen ei ole erimielisyyttä siitäkään, että porojen tuottamat vahingot on korvattava.

Varsinainen erimielisyyksyys johtuu siitä, miten tässä todetaan, onko väitetty vahinko porojen aiheuttama, ja tämän vahingon juuruus. Lakiehdotuksen 25 § määrää tässä juhteesta, että kussakin paliskunnassa tulee olla tarpeellinen poronhoito-yhdistyksen jäännöissä määrätty määrä arviomiehiä, joista toisen puolen valitsee paliskunta ja toisen puolen maantaaelinomistajain kunnakokous. Lakiehdotuksen 26 §:ssä taas jätetään, että porojen aiheuttamat vahingot ovat arviomiesten tutkitavat ja toimivat arviomiehinä yksi poronomistajien ja yksi maantaaelinomiesten 25 §:ssä mainituista arviomiehistä valitsema jäsen ja näiden kahden valitsema puheenjohtaja. Näitä määräyksiä on maanviljelijäin taholta väitetty epäonnistuneiksi.

Kun tarkkaamme sanottuun pykälään siältöä, on meidän ensinnäkin todettava, että porojen tuottamat vahingot on ensin käsiteltävä väliomielautakunnassa. Tästä lakiehdotuksessa ehdotettu tapa on lainjädännösjämme uusi ja aiheuttaa peri-

aatteellisia epäilyksiä. Vesioikeuslain mukaiseen välimiesoikeuteen on kummallakin asiapuolella oikeus valita kenen haluaa välimieheksi, kun taas tässä waali on toimitettava wissien henkilöitten kesken. Kun lakiluonnos määrää, että maantaaelinomistajain kunnakokous valitsee maanviljelijöitten puolesta arviomiehet, on tämä ymmärrettävistä syistä omiaan herättämään epäilyjä. On nimittäin huomattava, että etenkin poronhoitoalueen eteläisimmillä alueilla on melkein poikkeuksetta myöskin maantaaelin pantua maata porojen omistajilla ja tästä voi aiheutua, että ne henkilöt, joitten tulisi olla maanviljelijöitten puolesta arviomiehiä, ovatkin poronomistajain valitsemia. Waikka näin valittu tullut arviolautakunta koettaisi tehdä työsäännön mahdollisimman oikeudenmukaisen päätöksen, antaa se kuitenkin aiheen siihen inhimilliseen olettamukseen, että näin valittu arviolautakunta tuntee suurempaa myötätuntoa sitä asiakumppania kohtaan, jonka valitsemana arviolautakunta työtään suorittaa.

Kun lakiehdotus takaa poronomistajille yksioikeuden valita puolestaan arviolautakunnan jäsenen, niin wakiintuneen oikeuskäsitteen mukaan on kohtuullista, että vahingon kärsinyt maanviljelijä saa myöskin valita kenen hän haluaa arviomieheksi, kun vain wainta tapahtuu noudattaen mitä välimiesmenettelystä woi masjalewa laki välimiehen esteellisyteen nähden määrää.

Kun lakiehdotuksen 26 §:n 2 kohdassa lausutaan: „se, joka haluaa jättää arviolautakunnan harkittavaksi, ilmoittakoon siitä todistettavasti vastapuolelleen“ j.n.e., on tämäkin kohta lakiehdotuksessa mer-

fittämä ainetin epäselväksi. Sääntöjen tarkoitus lienee warata ensinnäkin maanviljelijöille mahdollisuus saada kärsimänsä vahinko korvatuksi. Mutta kuka on maanviljelijäin vastapuoli? Onko se paliskunta wai vahintoja tuottaneitten porojen omistaja? Tähän luonnollisestikin vastataan, että paliskunta edustaa poronomistajia. Lakiehdotusta on kuitenkin tässäkin kohdassa selvennettävä.

Muutenkin herättää sama 26 § wissejä epäilyjä. Se olisi ollut syytä laatia yhdenmukaiseksi välimiesmenettelystä annetun lain kanssa. Käsityksenalaista on, onko tarpeellista jättää erityistä tyytymättömyyden ilmoitusta välimiesten puheenjohtajalle ja mikä on tämän ilmoituksen tähtänsä merkitys. Käsitteeni mukaan olisi lakiehdotuksen 26 § kokonaan uudestaan laadittava.

Lakiehdotuksen 22 § on maanomistajille myös erittäin raskas. Kun sanottu pykälä jättää aitaus-welwollisuuden maanviljelijöille, on tämä jyrkästi ristiriidassa tilus-rauhotuslain kanssa. Lakiehdotuksen mukaan on edellä mainittu arviolautakunta oikeutettu määräämään myöskin aidan rakentamisesta heinän tai wilyjyksen jällyttämisiksi.

Kun vielä tarkastelee lakiehdotuksen 24 §:ää, niin tuntuu kerrassaan hämmästyttävästä, miten se woi taitiin jättää hallituksen esityksenä eduskunnan päätettäväksi. Sen mukaan jäisiwät kaikki yksityisten metsäjä, jotka ovat nuorennus-, istutus- tai wylwäalueiltaan 3 hehtaaria pienemmät, porojen tuottamalta wahingosta lain wuojaa waille. Päättäjä woi vielä paliskunta welwoittaa tämänlaiset metsämaat samoin kuin edellä mainitut wilyjyasmaatkin

maanwiljelijän aitaamaan „hyötynsä“ mukaan. Tästä kohden jopinee kysyä, millä tavalla porojen omistajien aidasta tai ladosta nauttima hyöty saadaan selville ja miten se lasjetaan? Eiköhän laki ehdotus tässäkin peitetysjä muodosja jättyä maanwiljelijäin harteille koto taakkaa? Kun maanwiljelijän heinät jäilywät erämaissa ilman latoja ja aitoja ellei olisi poroja, niin lienee kohtuullista, että poropaliskunnat welwoitetaan kotonaan kustantamaan nämä laitteen, jos niitä tarwitaan? Samoin on niitten ylläpitämisen laita, joka on juoraan jälytetty maanomistajille.

Lakiehdotuksen 29 § jättää maanwiljelijöille welwollisuuden, joka on perin raskas ja waikea. Enninnäkin on wäärin, että laki määrää mitä ja milloin perintötilallaan wapaana eläwä talonpoika saa tehdä. Toiseksi: tällaisen määräyksen toteuttaminen ei ole tähtänsä helppo tehtävä. Toisille se on aivan mahdoton toteuttaa jo yksistään siitä syytä, että juurin oja Peräpohjolan maanwiljelijöistä on pakotettu hankkimaan metsätöistä koto talwen wuuanwioita. Heinien wedätykset tapahtuwat talwella wähitellen muun työn ohella, ja kun metjätöyöt wawallijesti jatkuwat helmi-maaliskuulle, merkitäisi laissa olewa määräys huomattawaa taloudellista liäuhrausta maanwiljelijöille. On myöskin huomattawa, että juurien heinämaarien kottinajaminen pakottaa kiinnittämään muutenkin ahtaassa taloudellijessa ajemasja olewan Peräpohjolan maanwiljelijän huomattawia waroja niitten wuojien rakentamiseen, joita kottin ajetus heinät tässä tapauksessa tulijiwat tarwittamaan wuojaskeen. Wyhyesti sanottuna: laki, joka welwoit-

taiji welkautuneen ja monesja suhteessa ahtaisja talousoloisja elävän Peräpohjolan maanviljelijän rakentamaan niityilleen aitoja, latoja ja talaita sekä kotiin heinäin vedätystä warten waroja kysyviä heinäjuojia, jaattaa maanviljelijän sellaiseen puijerrukseen, ettei wiljelijä woisi sitä sortumatta kestää. Nykyistään periaatteellisestiakin nyistä olisi nämä määräykset wapaan talonpojan rauhanhäiritijänä kokonaan poistettava.

Peräpohjolan maanviljelijät owat waatineet, että poroja olisi paimennettava läpi vuoden ja että tästä tulisi lakiin ehdoton poron-omistajia welwoittawa määräys. Siellä, missä poronhoito on kehittyneintä, kuten esim. ainakin osittain Enontekiön pitäjässä, paimennetaan poroja läpi vuoden siksi, että se on hawaittu poronhoidon itsensä kannalta edullisemmaksi. Täten porot kesyntyvät ja niin ollen tulewat helpoimmiksi hoitaa. Tämä nykyistään pitäisi riittää syyksi, jonka perusteella porojen paimennus tulisi jaada pakolliseksi. Mutta on olemassa muitakin syitä. Paimentamalla poroja, jäästyvät maanviljelijät wahingoilta ja jomoin poron-omistajat wahintojen kormauksista sekä aitauksista ei tarwittaisi laisja määräyksiä, ja se koko huolestumista herättävä ristiriita, mikä nykyisin on olemassa maanviljelijäin ja poromiesten välillä, tulisi poistetuksi.

Molemmat elinkeinot, maanviljelys ja poronhoito, owat Peräpohjolasja tarkeitä, mutta maanviljelys

on sentään elinkeinolliselta merkitykseltään kymmeniä kertoja poronhoitoa tärkeämpi. Senpä woiksi onkin siellä, missä maanviljelys on tärkeämpi, tuettava tätä pääelinkeinoa, eikä juinkaan sallittawa sen kehitykselle raslatta esteitä.

Peräpohjolan maanviljelys elää nyt voimakasta nousukautta. Mutta samalla kun tämä voidaan todeta, samalla on saatu kestää kahden viime vuoden osittaisen kadon rasfaat seuraukset. Ja nyt tunnemme jokinainen taloudestamme tämän ylimenokauden huolestuttawan köyhyyden. Kuitenkin viime vuodenkin aikana on asettunut ajumaan jeditain Peräpohjolan erämaihin uutisraivaajia. Suuria summia on uh-rattu waltion waroja heidän ajuttamijekseen ja lisää uhrataan. Heillä ei ole monella tietoa eikä tilaisuuttakaan ajaa asioitaan, puolustaa itseään siinä kilpailussa, johon eri elinkeinojen väliset ristiriidat heitäkin kutsuwat jaadatiin itjelleen oikeutettua juojaa. Waltiowallan ja lainjäätäjän on täytävä awuksi ja estettävä, ettei maan pääelinkeinoa Peräpohjolasjakaan loukattaisi antamalla jollekin jiwuelinkeinolle sellaisia etuoikeuksia, jotta waarantawat maanviljelyksen ja wiljelijän ajemaa.

Rovaniemellä, 23 päivänä helmikuuta 1930.

Maanviljelijäin waltuuttamina:

J. E. Mäsoja.

M. E. Stelandar.

V a l t i o n e u v o s t o l l e

j a

E d u s k u n t a r y h m i l l e.

Poronhoidon oikeuksista eteläisellä poronhoitoalueella
ja ehdotuksia muutoksiksi uuteen poronhoitolakiehdotukseen.

Uuden poronhoitolakiehdotuksen perusteluissa aluksi todetaan, että poronhoitoa on muinaisista ajoista asti harjoitettu yli koko pohjois-Europan ja meidänkin maassamme jo kovikaudella koko maamme alueella. Lappalaisia oli esim. vielä 1450-luvulla Pohjois-Hämeessä, 1550-luvulla Etelä-Pohjanmaalla ja 1660-luvulla Pohjois-Savossa. Poroja kyllä on ollut etelässä myöhempäänkin. Niinpä Sal. H. Hanelles'in v. 1801 kirjoittamassa Ilmajoen pitäjän historiassa sivulla 51 mainitaan, että "Moneen vuoteen ei ole poroja näkynyt" mikä edellyttää, että niitä siis on vielä joitakin vuosia takaperin ollut Ilmajoella. Kaikki tämä todistaa, että siellä missä maanviljelys ja karjaonhoito on ollut mahdollista, on, sikäli kun ne ovat kevinneet, poronhoito syystä tai toisesta kannattamattomana tai muuten haitallisenä saanut siirtyä yhä pohjoisemmaksi maanviljelyksen tieltä.

Lakiehdotuksen perusteluissa tuodaan poronhoidon oikeudeksi tueksi Juhana III:n Suontavaaran kylän (Enontekiö) lappalaisille v. 1584 ja Kaarle IX Keminlapin (erittäinkin Kittilän, Sodankylän, Peltojärven, ~~ja~~ Kitkajärven ja maanselän) lappalaisille v. 1602 antamat vakuutuskirjat, joissa mainittujen kylien lappalaisille taataan oikeus harjoittaa poronhoitoa kyseellisten kylien alueella. Josko nämä vakuutuskirjeet vielä pidettäneen oikeudellisesti voimassa, sitä eivät kyllä myöhemmät hallitusvallan asutustoimenpiteet mitenkään tue), ei lakiehdotuksen perusteluissa voida näyttää toteen, että suomalaisille asukkaille olisi tuollaisia oikeuksia koskaan annettu. Se vaan sivulla 8 todetaan, että " ennen periaatteellisesti yksinomaan lappalaisille kuulunut poronhoito-oikeus huomaa-

mattomaksi ja luonnolliseksi katsottuna siirtyi suomalaisille."Siis niiläkin alueilla, missä lappalaisille on edellämainituilla kuning. vakuutuskijeillä poronhoito-oikeus taattu, on se suomalaisille tullut anastuksen kautta, vastoin mainittuja vakuutuskirjoja, jota juuri pidetään oikeudellisena pohjana. Mutta niillä alueilla, jotka ovat edellämainittujen lappalaisalueiden eteläpuolella, ie ole edes nitäkään oikeudellisia perusteita poronhoidon harjoittamiseen yksityismailla. Tuolla eteläisellä alueella, missä isojako on toimitettu ilman, että maanomistuspapereihin rasituksena olisi merkitty tuollaista ~~sia~~ omistajan ulkopuolelta harjoitettavaa poronhoito-oikeutta, on valtiovallan taholta oikeuden antaminen harjoittaa poronhoitoa yksityisten mailla, ilman asianomaisen lupaa, suorastaan perustuslain vastainen. Sillä perustuslain yksi oleellisempia kohtia n.s. porvarillisessa yhteiskunnassa, on juuri yksityisomistusoikeuden koskemattomuus. Ne komitean perusteet, millä sivulla 5I koetetaan osoittaa näillä eteläisilläkin alueilla olevan poronhoidolla rasitusoikeus yksityismaahan, ovat aivan pohjattomia ja mihinkään perutumattomia. Komitea mainitsee esimerkiksi, ettei rikoslakimme suo jäkälälle mitään turvaa, mikä johtuu yksinomaan rikoslain puutteellisuudesta. Mutta toisaalta ei rikoslaissa eritellä läheskään kaikkea muutakaan omaisuutta, minkä joku voi toiselta oikeudetta anastaa. Perustelujensa lopputuloksena komitea on sitä mieltä, että lainsäätäjällä on täysin vapaat kädet järjestellä poronhoito tapahtuvaksi yksityisenkin maalla, ilman tätä kuulematta. Mutta toteaa kuitenkin, että "pienemmän edun on väistytävä suuremman tieltä.

Jos oletetaan, että meillä ilman muuta saa loukata perustuslain myöntämää yksityisomistusoikeuden koskemattomuutta, kun ollaan tekemisissä niin etäisten seutujen, kun Peräpohjolan kanssa, (sillä etelä-Suomen maanomoistajiin nähden se ei tulisi kysymykseenkään), ei komitea ole ainakaan kaikkialla noudattanut edellisessä kapaleessa olleen viimeisen lauseen periaatetta, että pienemmän edun on väistytävä suuremman tieltä. Sillä esim. Ylitornion pitäjässä,

jossa asukkaita on yli 6000 henkeä, on poroja nykyään 3000-4000 ja poronomistajia, joilla niistä on pääasiallinen hyöty, vain muutama kymmen (lukuunottamatta nimellisiä poronomistajia, joilla on pari k kolme poroa kullakin). Mutta naistakin poronomistajista osa on n.s. "rahamiehiä", jotka itse syrjässä asuen hyötyvät ainoastaan syrjäseutujen maanviljelyksen kustannuksella.

Komitean mietinnön katsauksessa vanhempaan poronhoitoon mainitaan, että esim. koko n.s. Keminlapissa oli poroja vuosina 1605-1609 vuosittain ainoastaan vaihdellen 258-364. Samoin mainitaan v. 1750 koko muussa Lapissa, lukuunottamatta Enontekiötä ja utsjokea, poroja olleen 3620 kpl. Kun jo silloin, vaikka oli kysymyksessä niin laajat alueet kuin melkein koko Lappi ja vaikka poromäärät nykyiseen verrattuna olivat noin naurettavan pieniä, saman komitean katsauksen mukaan oli verrattain vakavia ristiriitoja maanviljelyksen ja poronhoidon välillä, niin ei ole ihme, jos niitä nyt on sellaisilla, jo viljelysseuduiksi muodostuvilla alueilla kuin on esim. Ylitornio, jossa n. 2000 neliökilometrin alueella on n. 3000-4000 poroa ja maanviljelysasutus on monin verroin tiheämpi kuin tuona vanhempana aikana koko Lapissa.

Tuntuu suuresti ristiriitaiselta olevat olot ja valtion toimenpiteet maanviljelyksen ja uudisasutuksen edistämiseksi toiselta puolen ja toimenpiteet poronhoidon edistämiseksi tekeillä olevalla lailla toiselta puolen. Asutuksen edistämiseksi ja viljelyksen raivusta varten on valtion varoja asutuslautak. välityksellä annettu lainaksi esim. Ylitorniolla vuosina 1926 - 28 544050:- mk. Näillä varoilla on ostettu 29 uutta asutustilaa, raivattu n. 120 ha. uutta viljelystä ja rakennettu yli 30 uutta rakennusta. Lisäksi on vuosina 1928 - 30 valtion uudisviljelyspalkkioina tullut ja tulossa pitäjään 344000:-mk. ja uutta viljelystä sen avulla yli 300 ha. Pitäjän peltoala, joka 1920 oli n. 1600 ha. on nyt n. 2000 ha. Tämä nopea nousu on suurelta osalta saatu aikaan valtion toimenpiteiden kautta. Sitäp

paitsi on valtion toimesta paraillaan päättymässä n. 20 uuden asutustilan muodostuminen Mellakosken ja Räpäkän asutusalueihin, jotka ovat aivan porolaidunalueiden keskellä. Nyt kun sikäläinen kivelion asukas on saanut uskoa maahan ja alkanut saada siitä tuloksia, ovat porot kaikkialla syrjäseuduilla suorastaan uhkaamassa kaiken tämänlaatuisten työn tuloksia. Sillä jos sikäläisissä oloissa jo muutenkin ottaa elämän kanssa kovalle taistellessa korpea ja hallaa vastaan, on monelle kuitenkin suuremmaksi viljelyksen viholliseksi osottautuneet porot, jotka keväällä, lumen lähdettyä, nälkäisinä hyökkäävät vasta sulaneelle suoviljelyksen pehmeälle pinnalle, sotkien ja syöden nuoren heinän ja rukiin oraat monasti aivan lopullisesti pilalle. Eikä suinkaan ole vähäisempiä ne vahingot, mitä ne saavat aikaan polkiessaan heinäniittyjä ja talvella kaivaessaan lumen alta heinän oraita, jolloin maan pinta polkemisesta vielä lisäksi jäätyy "paanteelle", josta on usein seurauksena koko taimiston kuoleminen. Suuret ovat myös ne vahingot, mitä porot tekevät metsissä mäntyaloilla kaivaessaan talvella jäkälää. Komitea perusteluissaan kiinnittää kyllä huomiota tähänkin puoleen, mutta ihme kyllä, pitää päävahinkona taimistolle niitä isompia rikkoutuneita taimia, jotka murtuvat pakasella porojen kaivaessa jäkälää tai hankatessa sarviaan. Paljon enemmän taimia turmeltuu kuitenkin jo aivan pienenä, 1-3 vuotiaina, jolloin ne porojen kaivaessa jäkälän mukana irtaantuvat maasta. Poromiehet väittävät ja komiteakin perusteluissaan mainitsee, että porot tekevät hyötyä mäntymetsille, valmistessaan ja avatessaan jäkäläpeitteen siemenille. Mutta mitä se auttaa, jos ne sen tekevätkin, kun ne toisena vuonna niin syntyneet taimet kaivavat ylös. Peräpohjalainen ei kiinnitä paljoa huomiota siihen vahinkoon, mitä poro tekee metsälle syystä, että hän ei vielä täysin tajua metsänsä arvoa. Mutta jos etelä-suomalaisen metsään tuotaisiin sellainen tuholainen, niin kyllä olisi pian välikysymys valmis, että mitä hallitus on tehnyt tai aikoo tehdä j.n.e.

Kun esim. sellaisissa oloissa kuin Ylitorniolla, seraa edellä mainittuja valtion toimenpiteitä asutuksen ja viljelyksen edistämiseksi, ja toiselta puolelta vertaa niitä nyt tekeillä olevan poronhoitolain myöntämiin poronhoito-oikeuksiin sikäläisten yksityisten mailla, tuntuu kuin valtio avustuksensa todella tekiä niin kuin sanassakin kehoitetaan, ettei vasen käsi tiedä, mitä oikea tekee. Sillä jos valtio oikealla kädellään edistää tuloksia tuottavastikin uudisviljelystä ja -asutusta, se samalla vasemmalla kädellään järjestää sille kaikkein pahimpia vihollisia muka siinä mielessä, niin kuin sitä tavataan sanoa, että poronhoito on peräpohjolaiselle pienviljelijälle välttämätön tuki ja turva. Se saattaa sitä olla varsinaisessa Lapissa, mutta sellaisilla uudisviljelyksen rintamaseuduilla kuin esim. Ylitornio on, on se juuri noille kivelien pieneläjille kaikkein suurimmaksi rasitukseksi ja hyödyn siitä nauttivat pääasiassa aivan toiset ja usein verrattain varakkaat henkilöt.

Jos pidetään perustana komitean lausumaa kantaa, että pienemmän edun on väistytävä suuremman tieltä, niin Ylitornion pitäjä, paitsi aivan pohjoisosat, tulisi kokonaan jättää poronhoitoalueen ulkopuolelle seuraavia rajoja myöden: Poronhoitoalueen ulkopuolelle jäisi koko pitäjän etelä puoli Tornion joesta lähtien Turtolan pitäjän rajaa myöden Alposjärveen saakka, siitä Alposjokea Miekojärveen ja alasta Meltosjokea myöden ~~Meltosjärveen~~ // ~~seksi~~ Meltosjärveen, sekä siitä edelleen ylästä Meltosjokea myöden sen latvoille ja edelleen samaa suuntaa Rovaniemen rajaan. Tämän rajan pohjoispuolelle jäävä osa pitäjää jäisi poronhoitoalueeksi ja valmistuvan uuden poronhoitolain alaiseksi, koska sillä pohjoisella alueella on viljelysmahdollisuudet ja viljelykset pienemmät sekä poronhoitomahdollisuudet toistaiseksi paremmat. Poronhoidon jatkamista yhteiskunnan edun kannalta suurimmassa osassa pitäjää ei puolusta mitkään näkökohdat. Hoidettakoon poroja siellä, missä poronhoidolle on Lappalaisille aikoinaan annettu oikeusvakuudet, mutta väistyköön se siellä, missä sen tilalle astuu voimakkaampana maanviljelys ja missä se on muodostunut

asutukselle (muutamia "toisen vasikalla ajavia" rahamiehiä lukuunottamatta) kiusalliseksi ja tuhoa tuottavaksi rasitukseksi.

Siinä tapauksessa, jos valtiovalta perustuslaista ja omistusoikeudesta huolimatta katsoo voivansa järjestellä poronhoitoa yksityismaillakin, tumme seuraavassa esille kohtia, jotka mielestämme kaipaavat muutoksia lakiehdotukseen, joko kohtuuttomuutensa tai liiallisen monimutkaisuutensa vuoksi.

Lukuunottamatta varsinaista Lappia, tuntuu oudolta ja ristiriitaiseltakin, kun 3 -:n mukaan annetaan oikeus poronhoitoon kaikille maanomistuksesta riippumatta, niissäkin pitäjissä, missä poronhoito tapahtuu suurelta psalta yksityismailla, kun toiselta puolen uudessa matsästyslakiehdotuksessa ei tällaista oikeutta ole myönnetty paljon vähemmän tiluksia rasittavaan riistan pyyntöön nähden.

~~10/4/~~ Kun 10 §:n mukaan valtioneuvosto voi asianomaisen kunnan manttaalinomistajain kuntakokouksen esityksestä poronhoidon paliskunnassa toistaiseksi tahi määräajaksi lakkauttaa, tulisi, kun kerran vaaditaan 2/3 määräenemmistö, tällainen päätösvalta olla jo manttaalikunnan kokouksella ja päätöksen voisi maaherra vahvistaa. Silloin saataisiin asia yksinkertaisemmaksi ja nopeammaksi.

Samoin tulisi manttaalikokouksen kunnassa 2/3 määräenemmistöllä voida päättää onko poroja paimennettava kesälläkin. Maaherra voisi päätöksen tässäkin tapauksessa vahvistaa. Kuitenkin pidämme sekä maanviljelyksen että poronhoidonkin kannalta parempana, että paimennuspakko määrättäisiin ylivuotiseksi. Niin kuin se jo nyt onkin pohjoisemmilla poronhoitoalueilla.

19 §:n määräys, että poroja eisaa maanomistajan tai haltijan luvatta t a h a l l a a n päästää talvella hänen tiluksilleen, on niin epämääräinen käsite käytännössä, että se todellisuudessa jättää täydellisesti maanomistajan tilukset porojen käytettäväksi, sillä kuka voi näyttää toteen, että porot ovat lasketut tahallaan. Poronomistaja voi ja käytäntö on sen osoittanut, myös tahtoo, luiker-

rella tässä tapauksessa sille kannalle , että porot ovat päässeet vahingossa. Siis sana tahallaan olisi laista jätettävä pois.

22 §:n vaatimukset ovat suostaan kohtuuttomia. Peräpohjollaan on, niin kuin komiteakin hyvin tietää, tavattoman paljon sellaisia niittyjä, joilla ei ole "päättä eikä häntää", toisin sanoen, jotka ovat rajoiltaan sangen epämääräiset ja usein tavattoman laajat ja joita ei ole koskaan aidattu. Mutta olosuhteiden pakosta niitä ollaan pakoitettuja ainakin toistaiseksi niittämään. Kyseellisten niittyjen aitaus tulee niin tavattoman kalliiksi, ettei se kannata enempää poromiehille kuin maanviljelijöillekään. Saattaa olla, että esim. viljelijän hevoset joutuvat yhteislaitumilla ollessaan joskus kesän kuluessa kosketuksiin kyseellisten niittyjen kanssa, vaikka ei nautakarja siellä asti kävisikään. Tästä on seurauksena, että arviolautakunta voi hyötyä arvostellessaan katsoa siitä osan tulevan maanviljelijänkinkin kohdalle. Ja näin ollen joutuu viljelijä lain mukaan ottamaan osaa aitaukseen, muussa tapauksessa saa poromies vapaasti päästää poronsa ilman vahingon korvausta hänen niidylleen. Ja eikä vielä tällä hyvä, jos maanviljelijä olisikin pakoitettu tuollaiseen kohtuuttomaan ja suuresti kannattamattomaan aidan rakentamiseen, niin mitä ovat lainlaatijat tasapuolisuudesta ja kohtuudesta silloin ajatelleet, kun he saman pykälän 4 momentin mukaan ovat tuon yhteisesti rakennetun aidan kunnossapidon jättäneet kokonaan maanviljelijän rasitukseksi, uhalla, että muuten ei saa vahingonkorvausta. Jo aidan rakentaminen sellaiseen paikkaan, jossa maanviljelijä ei satojen vuosien kuluessa ole tarvinnut aita, on oikeutta vailla oleva rasite, mutta että lisäksi, vaikka hyötysuhde saattaa olla esim. 1:10 maanviljelijän hyväksi, hänet vielä velvoitetaan koko aita, siis tuo 9/10, jonka paliskuntakin on rakentanut, pitämään vuosittain sellaisessa kunnossa, että se porot pidättää, on jo kokonaan ennen kuulumatonta rasitteiden jakoa.

Lakiehdotuksen 23 §:ssä on määriteltynä milloin maanviljelijäin on ajettava heinänsä pois niityiltään. Koska luonto meillä on

usein näyttänyt yllätyksiä, olisi, jos määräys katsottaisiinkin pidettäväksi, ainakin siihen saatava poikkeus selllaisten vuosien varalta, jolloin luonto estää heinien ajon.

Kun on niin laajoista alueista kysymys kun Peräpohjolassa on, tuntuu mahdottomalta ajatella, että maaherralle annetaan määrättäväksi ne metsän uudistusalueet, joille ei poroja saa laskea. Kyllä tämäkin rajoitus olisi käytännölliseltä kannalta katsoen saatava jotakin suurempaa tietää menemään.

25 §:ssä määrätään, että jokaisessa pariskunnassa tulee olla tarpeellinen määrä arviomiehiä, jotka suorittavat vahinkojen arvioimisen ja ratkaisevat aitojen, latojen ja talaiden rakentamisessa asianomaisten välisen hyötyasteen. Ja 26 §:ssä määritellään, että arviomiehen esteellisyys on sama kun tuomarin esteestä on säädetty paitsi ettei pariskunnan osakkaanaolo estä olemasta arviomiehenä. Lisäksi 46:ssä määritellään, että pariskunnan osakkaana on oikeus olla todistajana paliskuntaa koskevissa asioissa. Tuntuu tosiaan omituiselta, että tällaisiin määritelmiin on päätytty. Sillä sanotaanhan oikeudenkäymiskaaren 13 luvussa tuomarin jäävistä m.m."taiikka kun tuomarilla tai hänen nyt mainituilla sukulaisillansa on siinä asiassa osa tahi kun heillä on siitä erinomaista hyötyä". Samoin sanotaan todistajan jäävistä oik.k. 17:7. Eikö esim. sellaisella paliskunnan jäsenellä, joka omistaa 1/3 paliskunnan poroista, ole asiassa ose ja vielä lisäksi erinomaista hyötyä, ja kuitenkin hän saattaa olla arviomiehenä. Laki kyllä määrää, että arviomiehen on valalla vannottava tehtävässään oikeutta harjoittavansa. Mutta kun on kysymys poromiehstä, ei tämä läheskään aina merkitse mitään, sillä niinkuin kansa sanoo:"poromiehen omatunto on venyvä" ja tämän toteaa komiteakin 45 §:n perusteluissaan.

Eikö ole suuresti ristiriidassa lakiehdotuksen 26, 45 ja 46 pykälän suhtautuminen poromiesten luotettavuuteen. Kun 45 §:ssä (ja sen perusteluissa) poromiesten epärehellisyyden vuoksi, heitä keskinäisistä rikkomuksista tuomittaessa, annetaan oikeudelle todistuksista riippumat on harkintavalta, vastoin yleistä oikeuden käyttötapaa, niin kuinka sitten samoja,mainitun pykälän perusteilla erittäin epärehelliseksi todettuja henkilöitä voidaan toisaalta 26 ja 46 §:in nojalla pitää niin luotettavina, että heille vastoin yleistä lakia ja oikeudenkäyttötapaa, voidaan antaa oikeus olla arviomiehenä a/ka(22, 24 ja 25 §) ja todistajana (46 §) omassa

asiassaan. Kun ottaa vielä huomioon, että poromiehet manttaalikunnan kokouksessa saavat ottaa osaa myös niiden arviomiesten vaaliin, jotka valitaan maanviljelijäin puolesta, on koko ehdotettu arvioimismenetelmä suuresti poromiehiä puoltava. Jotta asiassa saataisiin puolueeton ratkaisu, olisi arviomiesten vaali jätettävä, niinkuin yleinen laki määrää, asiapuolten vapaasti valittavaksi tai siinä tapauksessa, jos komitean ehdottama arviomiesten valintatapa jätetään lakiin, olisi manttaalikunnan kokouksessa arvio-miehiä valittaessa äänioikeus poronomistajilta jätettävä pois. Mutta sit-tenkin tulisi arvion jouduttamiseksi asia järjestää niin, että vahingonkär-sinyt ilman vastapuolelle ilmoittamatta, saisi suorastaan pyytää molempien vastapuolien valitsemaan arviomiestä toimittamaan vahinkoarvion.

Mitä tulee 37 §:n määräykseen, että poronomistaja saa ampua maanviljelijän koiran, jos se kesän aikaan ajaa poroja, on sekin ajateltu kokonaan poronhoidon edun mukaisesti. Juuri kesän aikana tekevät porot suurimmat vahingot viljelysmailla. Mutta ei ole sillä hyvä, että maanviljelijän maat luovutetaan silloin porojenvapaaseen käyttöön, vaan tällä vielä este-tään viljelijää ajamasta poroja pois viljelyksiltään. Sillä tunnettu on, etteivät porot ihmisten ajamina siirry pois vainioilta kun muutamia satoja metrejä, palatakseen heti takaisin. Hyvä koira on ainoa mahdollinen keino, millä niitä voidaan pitää pois viljelyksiltä. Kun senkin käyttäminen on lailla estetty ja paimennuspakkoa ei kesällä ole, merkitsee se samaa kuin antaa viljelyksensä lopullisesti porojen laidunmaaksi.

Myönnettävä on, että poronhoidon ja maanviljelyksen välisten suhteiden hyväksi järjestäminen eteläisellä alueella ei ole mikään helppo tehtävä, mutta jos lakiehdotus nykyisessä muodossaan menee läpi, ei asiaa suinkaan sillä ole parannettu. Tuntuu siltä, niin paljon kun siihen onkin vaivaa nähty, että maanviljelyksen kannalta katsoen se ei yhtään paranna tilannetta päinvastoin pahentaa. Ja pormiestenkin kannalta, joskin se niit-tä suosivana antaa niille erinäisiä oikauksia, se kuitenkin toisaalta moni-mutkaisine täytäntöönpanoineen tuottaa paljon liikanaisia, paremminkin muo-dollisuuksiin kuuluvia töitä. Todennäköisesti olisi lakiehdotukseen tehtävä vielä melko paljon korjauksia, ennenkuin se olisi tarkoitustaan vastaava.

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 1930.

Ylitornion maanviljelijäin valtuuttamana:

Herman Rahtu Oskari Rantala Kalle Peltola.

Edvard Krunniniva

vuokraaja

Isak Rantaniemi

maanviljelijä

Matti Uusihannu

maanviljelijä

Emil Salmi

maanviljelijä

Aapo Keskihannu

maanviljelijä

Juho Salmi

maanviljelijä

Isak Leukumaa

torppari

Robert Rovander

palstatilallinen

Kaarlo Törmänen

maanviljelijä

Oskari Rantala

maanviljelijä

Arvo Törmänen

maanviljelijä

Eino Alajärvi

maanviljelijä

Juho Rautio

palstatilallinen

Juho Kantomaa

palstatilallinen

Benjam Keskitalo

palstatilallinen

Johannes Naasko

maanviljelijä

Hannes Rautio

palstatilallinen

Kaisa Kassinen

palstatilallinen

K. A. Heikkinen

seppä, torppari

Aaron Mäkinen

maanviljelijä

Edvard Mäkihannu

maanviljelijä

Eino Salmi

maanviljelijä

Isak Ylihannu

maanviljelijä

Sylvi Ylihannu

maanviljelijä

Pekka Tofferi

torppari

Isak Viiri

maanvilj. metsänvartija

Otto Kurth

maanviljelijä

Juho A. Alajärvi

maanviljelijä

Kalle Alajärvi

maanviljelijä

Anselm Rautio

maanviljelijä

Alarik Kantomaa

maanviljelijä

Juho Rousu

palstatilallinen

Erkki Lantto

torppari

Benjam Kreivi

palstatilallinen

Leevi Alajärvi

palstatilallinen

Isak Kreivi

palstatilallinen

Isak Kantomaa	Kalle Kassinen
palstatilallinen	palstatilallinen
Kalle Maijanen	Eino Törmänen
maanviljelijä	maanviljelijä
Arttu Heikka	Antti Törmänen
kr. metsänvartija	maanviljelijä
Juho Huhta	Erkki Koivisto
palstatilallinen	maanviljelijä
Emil Koivisto	Akseli Koivisto
maanviljelijä	maanviljelijä
Antti Koivisto	Kalle Koivisto
maanviljelijä	maanviljelijä
Juho Heikka	Viljam Koivisto
palstatilallinen	maanviljelijä
Juho Koivisto	Kalle Kantomaa
maanviljelijä	torppari
Isak Kantomaa	Isak Lampsijärvi
maanviljelijä	maanviljelijä
Juho Viiri	Antti Viiri
maanviljelijä	maanviljelijä
Yrjö Kuoppala	Emil Lanko
maanviljelijä	maanviljelijä

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Lera Pantala

Kansak. opettaja

Kerttu Pantala

Kassanhoitaja

O t e.

Pöytäkirja laadittu Turun ja

sen ympäristön Raittius-seurojen Keskustoi-
mikunnan kokouksessa 4/2 - 1930 Turun Kr.
Työväenyhdistyksen huoneustossa, Keskityö-
läiskatu N:o 7. Puhetta johti herra E. Kals-
ke ja sihteerinä toimi allekirjoittanut.
Kokouksessa oli läsnä kahdentoista eri rait-
tius- ja valistustyötä tekevän yhdistyksen
edustajaa, joita oli kaikkiaan kuusikymmentä.

8 §.

Virallisten asioiden päätettyä käytiin käsittelemään nykyis-
tä raittiustilannetta. Keskustelun pohjaksi otettiin Turun seudun
Aluejärjestön laatimat ponnet, joitten johdosta syntyi laaja keskuste-
lu. Yksimielisesti päätettiin edustajien kannattamana, täydellisesti
yhtyä niihin ja päätettiin se lähettää pöytäkirjan otteella Pääminis-
terille, edustajaryhmien puheenjohtajille sekä Turun Eteläisen Vaali-
piirin edustajille.

Ponnet ovat sisällöltään seuraavat:

1) Koska kieltolaki on syntynyt vakavuuksellisen raittius-
työn tuloksena ei se voi olla esteenä tämän työn suorittamisel-
le, vaan päinvastoin tukee sitä ja jatkuvasti kuuluu oleellise-
na siihen. Kieltolain kumoaminen tietäisi luopumista ehdottoman
raittiuden periaatteesta ja käytännöllisen raittiustyön hei-
konnusta yhdeltä sen tärkeimmältä osaltaan. Sen tähden on Var-
sinais-Suomen raittiusväki yksimielinen kieltolain säilyttämi-
sen kannalla sitäkin suuremmalla syyllä, kun ainakin näillä
seuduilla ei mikään nykyisessä raittiustilanteessa ilmenevä seik-
ka osota sellaista erityistä huonontumista entisyyteen nähden
että se oikeuttaisi ryhtymään niin epävarmuuteen kokeiluihin
kuin mitä kieltolain kumoaminen tietäisi.

2) Nykyisessä raittiustilanteessa on kyllä valitettavia e-
päkohtia, mutta ne eivät johdu kieltolain olemassaolosta, vaan
pikemminkin muitten yleisempien syitten lisäksi tähän lakiin jo
sen voimaantulamisesta alkaen kohdistetusta epäsuopeasta arvos-

telusta ja lainvalvonnan heikosta toteuttamisesta.

3) Raittiustyön kannalta katsoen valitettavina ilmiöinä nykyisessä raittiustilanteessa pidämme:

a) että se nurjamielinen arvostelu jonka useat sivistyneistöön kuuluvat arvovaltaiset henkilöt, osa maamme sanomalehdistöä ja varsinkin "täyskiellottomien" järjestö ovat julkisuudessa kohdistaneet kieltolakiin ja nykyistä raittiustilannetta vastaan, on ollut omiansa vaikuttamaan heikontavasti yleiseen raittiusmielialaan ja tukemaan juomatapaa varsinkin onakohtaisesta vakuumusta vaille olevaan nuorisoon keskuudessa.

b) että väkijuomien käyttö ajan yleisestä siveellisestä höltyneisyydestä ja trokarin järjestelmällisestä vaikutuksesta johtuneena on valitettavan suurassa määrässä levinnyt kehityksellisen nuorison keskuuteen.

4) Edellisestä johtuen on vakuumuksellinen raittiustyö, samalla kun sen voima kaikin tavoin vahvistetaan, ulotettava myös sivistyneisiin piireihin heidän vakuumuksensa voittamiseksi raittiusasialle. Raittiustyön kasvatuksellinen vaikutus on sydämeellisempänä, herkimpänä ja tehoisampana kohdistettava varhais- ja kehityksessä olevaan nuorisoon.

5) Varsinais-Suomen alueelta olevien kansanedustajain odotetaan jyrkästi asettuvan vastustamaan eduskunnassa esille tulevia kieltolain muuttamis- ja kumoamishdotuksia ja seisovan tinkimättä kieltolain takana sekä myöntävän hallitukselle tarpeelliset varat ja viranomaisille täysin riittävät valtuudet taistelussa salakuljetusta vastaan.

6) Kokous antaa tunnustuksensa hallituksen toimenpiteille kieltolain valvonnan tehostamiseksi, salakuljetuksen vastustamiseksi ja rikollisuuden ehkäisemiseksi ja kehottaa hallitusta päättävästi jatkamaan samaan suuntaan.

Kokouksen puolesta vakuudeksi

Sulo Gröndahl
Sihteeri.

Otteen oikeaksi todistavat:

H. Gröndahl

Yrjö Järvelin

*Liitteet pöytäkirjoihin
Kevät & Tammikuu 1931.*

Raittiusliiton Varsinais-Suomen Piiritoimikunnan kokouksessa, joka pidettiin 12 p:nä joulukuuta 1930. Saapuvilla olivat puheenjohtaja Jalmari Nieminen sekä jäsenet Mia Salo, Tekla Tuomola, J.F. Peitsalo, Frans Marjamäki ja allekirjoittanut V. Malkamäki, joka piti pöytäkirjaa.

=====

8 §.

Otettiin käsiteltäväksi eduskunnassa parhaillaan esilläoleva olutkysymys. Asiasta virinneessä keskustelussa oltiin historiallisten tosiasioiden perusteella vakuutettuja, että mallasjuomien alkoholi-ajan korotus tietäisi suurta taantumusta työläisten monien vuosikymmenien aikana käymässä raittiustaistelussa, nuorisosa opettamista järjestelmällisesti juomaan, pohjan ryöstöä ehdottoman raittiuden työltä ja työväestön voimaperäisellä taistelulla saavutetun kieltoainosittaista kaatumista. Siksi päätti piiritoimikunta mielipitensä lausua, että jokaisen sosialidemokraattisen edustajan tulee päättävästi hyljätä k a i k k i esitykset, jotka kuten nyt kysymyksessä olevakin, tarkoittavat kansan nautittavaksi tarjottavien juomien alkoholipitoisuuden koroittamista Suomen voimassaolevan kieltoain sallimasta määrästä. Lisäksi oltiin sitä mieltä, että puoluenäkökannaltakin katsottuna sosialidemokraattien ei ole soveliaista antaa nykyiselle hallitukselle niitä miljoonia, joita mallasjuomien alkoholiprosentin korottamisella mahdollisesti saataisiin.

Piiritoimikunnan mielipide päätettiin saattaa eduskuntaryhmän ja piirin edustajien tietoon.

Kokouksen puolesta:

J. Nieminen.

V. Malkamäki.

Pöytäkirjan kokouksen päätöksen mukaiseksi ja tämän otteen oikeaksi todistavat:

Tekla Tuomola

J. F. Peitsalo

Mia Salo

Valtiovarainvaliokunta:

Valitsijamiehet:

Myllymäki

Ailio *Arvola*

Aaltonen

Kuusisto

Rantala

Aromaa

Hiltunen *jäsenet:*

Seppälä

Rapo *ari*

Puittinen

Hilden *o*

Koivulahti-Lehto

Eskola *valiokunta:*

Meriläinen

Seppälä
Varalle:

Tolonen

Jokinen *en*

Ahlfors

Lindqvist *jäsenet:*

Kulovaara

Sallila

Suuri valiokunta:

Hakkila *valiokunta:*

Eskola *inen*

Lindman

Fagerholm

Ampuja

Perho

Kovanen *ajäsenet:*

Åhlström

Penttala

Erich

Väisänen

Nuutinen

Kivisalo

Paasonen

Laki- ja talousvaliokunta:

Suuren valiokunnan varajäsenet:

Koponen

Hiltunen

Puittinen *Lehto*

Seppälä *ra*

Hakala

Bryggari *ajäsenet:*

Koivulahti-Lehto

Meriläinen

Pyy *qvist*

Kulovaara

Sivistysvaliokunta:

Perustuslakivaliokunta:

Voionmaa

Lehtokoski

Koponen

Aaltonen

Kilpi *Varajäsenet:*

Varajäsenet:

Turkia

Rapo *salu*

Lindman

Maa- ja metsätalousvaliokunta:

Pekala

Lakivaliokunta:

Erich

Rapo

Komu

Hakala

Kuusisto

Varajäsenet:

Räisänen

Hämäläinen

Kosonen

Ulkoasiainvaliokunta:

Voionmaa

Tanner

Keto

Räisänen

~~Kuusisto~~

Hakkila

Varajäsenet:

Reinikainen

Sventorzeski

Åhlström

Valtiovarainvaliokunta:

Harvala

Helo

Sventorjetski

Seppälä

Puittinen

Velling

Ryömä

Varajäsenet:

Paasonen

Bryggari

Rantala

Kuusisto

Pankkivaliokunta:

Keto

Suokas

Aattela

Hämäläinen

Sallila

Varajäsenet:

Väisänen

Perho

Pyy

Talousvaliokunta:

Reinikainen

Aromaa

Rantala

Ahlfors

Tolonen

Varajäsenet:

Penttala

Lehtokoski

Nuutinen

Laki- ja talousvaliokunta:

Myllymäki

Linna

Koivulahti-Lehto

Kulovaara

Turkia

Varajäsenet:

Kivisalo

Sallila

Lindqvist

Sivistysvaliokunta:

Ailio

Sillanpää

Valta

Ählström

Pärssinen

Varajäsenet:~~XXXXX~~ Kuusisto

Hilden

Kivisalo

Maatalousvaliokunta:

Pekkala

Setälä

Eskola

Jokinen

Pyy

Varajäsenet:

1 Halonen

3 Meriläinen

2 Väisänen

Työväenasiainvaliokunta:

Paasivuori

Aalto

Huttunen

Bryggari

Fagerholm

Varajäsenet:

Hilden

Lindqvist

Ampuja

tettava edesvastuuseen teoistaan". E uskunnalle antamassaan tiedon-
annossa hallitus on valittu tapahtuneita lainrikkomuksia ja
E d u s k u n n a l l e .
sanoi niiden olevan "tuomittavia ja oikeusistuimen käsittelyyn saa-
tettavia."

Siinä keskustelussa, joka kulumassa olevan istuntokauden alus-
sa eduskunnassa suoritettiin hallituksen erinäisiä toimenpiteitä
koskevan tiedonannon johdosta, selostettiin yksityiskohtaisesti nii-
tä väkivaltaisista tekoja ja muita laittomuuksia, joiden alaisiksi yksi-
tyiset kansalaiset viime kesän ja syksyn aikana maassamme olivat joutu-
neet. Seikkaperäisemmin mainittuihin tekoihin tässä yhteydessä enää
puuttumatta huomautettakoon vain, että sängin monissa tapauksissa
rikokset on ilmoitettu yleiselle syyttäjälle ja että lukuisissa tapa-
uksissa yleisen syyttäjän olisi pitänyt muutenkin, asian laatuun
nähden, ryhtyä toimenpiteisiin niiden tutkimiseksi ja syyllisten aset-
tamiseksi syytteeseen. Sellaisia ovat olleet muiden muassa ne tapauk-
set, jolloin on häiritty rauhaa julkisessa paikassa, ja ennen kaikkea
ne erittäin lukuisat rikolliset teot, jolloin kunnanvaltuutettuja, s-
siis viranomaisen asemassa olevia henkilöitä, on uhkauksilla, väki-
valloin tai suorastaan törkeällä pahoinpitelyllä koitettu saada eroa-
maan toimistaan. Varsin usein tällaiset rikokset, joista laki säättää
kuritushuone- tai vankeusrangaistuksen, on tehty raskauttavien asian-
haarojen vallitessa. Muun muassa on koottu väkeä, joka yksissä toimin
on tehnyt äskennämainitun rikoksen, siis pakottanut tai koettanut pakot-
taa väkivallalla tai väkivaltaa uhaten viranomaisen tekemättä jättä-
mään virkatoimen jollaisen rikoksen väkijoukon tekemänä rikoslakimme
leimaa kapinaksi. Tästä kaikesta huolimatta vain muutamat harvat näis-
tä rikoksista ovat joutuneet edes tutkittaviksi ja vielä harvemmin
niihin syylliset rangaistaviksi. Päävastoin näyttää nyttemmin siltä,
kuin Viime syyskuun alussa antamassaan julistuksessa hallituskin
totesi, että kansainvälisten vastustamisen nimessä oli tapahtunut ja edel-
leen tapahtui väkivallanteoja ja vallattomuuksia, sekä lisäksi: "että
tällaiset vallattomuudet ja väkivallanteot täytyy lopettaa ja syylli-
set saattaa rangaistukseen, johtuu ilman muuta asioitten luonnosta ja
oikeusjärjestyksen vaatimuksesta". Eduskunnan istuntokauden avajaisissa
pitämässään puheessa tasavallan presidentti, todettuaan jo valta-
kunnan arvonkin vaativan tekemään väkivaltaisuuksista lopun ja yllä-
pitämään maassa järjestystä, lausui, että "väkivallantekijät on saa-

3
tettava edesvastuuseen teoistaan". E uskunnalle antamassaan tiedon-
annossa hallitus uudelleen valitti tapahtuneita lainrikkomuksia ja
sanoi niiden olevan "tuomittavia ja oikeusistuimen käsittelyyn saa-
tettavia."

Nämä arvovaltaiset lausunnot herättivät toiveita, että ky-
seessäolevat laillisen järjestyksen höllentymistä todistavat ja sitä
edelleen höllentävät rikokset vihdoinkin joutuisivat vakavasti tut-
kittaviksi ja niiden suorittajat teoistaan tuomittaviksi. Nämä toi-
veet eivät kuitenkaan ole täyttyneet. Vain aniharvat k yditykset
tai pahoinpitelyt, jotka niiden kohraaman henkilön yhetsikunmalli -
sen aseman takia ovat herättäneet erikoista huomiota, ovat todella
tulleet tutkituiksi ja niiden suorittajat syytteeseenasetetuiksi.
Muut paljon lukuisammat ja laadultaan yhtä törkeät, vieläpä usein
paljon törkeämmätkin tapaukset, ovat jääneet viranomaisten puolelta
riittävää huomiota vaille.

Laajoissa piireissä on mieliä syvästi kuohuttanut erityisesti
kaksi törkeätä tekoa, joista toinen on todettu tapoksi ja toinen kai-
ken todennäköisyyden mukaan on päättynyt murhaan. Tarkoitamme ensiki-
mainitulla Forssassa tapahtunutta raakaaväkivallantyytä, jolla kotiin
murtauduttua ryöstettiin henki työmies Yrjö Holmilta, sekä toisella
Heinäveden kunnallislautakunnan esimiehen Onni Happonen kohtaloa.
Kun tämälantapaiset rikokset yleensä on voitu selvittää sellaisissakin
olosuhteissa, jolloin rikollisten jäljille pääseminen on tuottanut mi-
tä suurimpia vaikeuksia, on herättänyt laajalle levinnyttä huomiota
ja suuttamusta se seikka, ettei edellämäinittujen tekojen suorittajia
vielä ole saatu selville, huolimatta siitä, että ainakin jälkimmäises-
sä tapauksessa on saatu tietoon henkilöitä, jotka tavalla tai toisella
ovat olleet rikoksiin osallisia. Päinvastoin näyttää nyttemmin siltä,
kuin näidenkin tutkimusten kulku olisi pysähtynyt ja että viranomaiset
ovat aivan avuttomia toimenpiteissään.

Mainitunlaisten järkyttävien tapahtumien selviämättä jäämi-
nen on omiansa juurruttamaan kansaan sitä käsitystä, etteivät vi-
ranomaiset todenteolla työskentelekään syyllisten selville saami-
seksi, samalla kuin rikoksentekijät saavat tästä toimettomuudestali-
sää yllykettä, mikä ilmenee m.m. tällaisia rikoksia suosivien piirien
äänenkannattajien avoimessa väkivallantekojen ja laittomuuksien ylis-

tämisessä. Oikeusjärjestyksen mukaista on kuitenkin, että laillinen järjestys maassa turvataan ja sitä rikkoneet henkilöt saatetaan rangaistukseen. Kun näin ei ole tapahtunut kuin aniharvoissa tapauksissa, esitämme valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 2 momentin perusteella hallituksen asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraan välikysymyksen:

1) Katsooko hallitus tehneensä kaiken, mitä tehtävissä on ollut, edellämainittujen rikosten selville saamiseksi ja niiden suorittajien syytteeseen saattamiseksi?

2) Katsooko hallitus maan oikeusjärjestyksen arvon kauem in voivan sietää sellaisen olotilan jatkumista, että kokonainen rikosten sarjajätetään selvittämättä ja syylliset rankaisematta? sekä

3) Voiko ja mitä takeita hallitus antaa siitä, että sanotut rikokset tulevat selvitettyiksi ja niiden suorittajat rangaistuiksi?

Helsingissä, marraskuun 28 päivänä 1930.

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATIN
TOIMITUS
HELSINKI, Sirkuskatu 3

Helsinki,kuunp:nä 19.....

PUHELIMET:

PÄÄTOIMITTAJA 26966
TOIMITUSSIHTEERI 26176
TOIMISTO 2715
UUTISOSASTO { 4935
 { 4995

Sos.dem. Eduskuntaryhmän Valmistusvaliokunnalle.

Kun allekirjoittanut joutui ryhmän jäsenten toimittam~~ss~~amassa
"penkkijaossa" jäämään viimeistä edelliseen penkkiin, johon eduskunta=
keskustelujen seuraaminen lienee tervekuuloisillekin vaikeata, mutta
~~k~~ yleensä suorastaan mahdotonta sellaiselle kuin alleki~~r~~joittaneel=
le, jolla toinen korva on kuuro, niin tähän nähden ja huomioonottaen
myöskin sen, että sanomalehtimiehenä olen velvollinen välittämään
mielenkiintoisimpia asioita ja niistä tekemiäni huomioita puolueen
pää-äänenkannatt⁴jan monikymmentuhantiselle lukijakunnalle, toivon arv.
Valmistusvaliokunnan toimenpidettä päästäkseni j~~ok~~on~~zi~~ lähem~~xxxx~~ =
mäksi eduskunnan puhujapönttöä istumaan.

^{kin siis}
Puolueen yleiset^{kin} tuntu^{si}isi puhuvan voimakkaasti tämän järjstelyn
puolesta .

Helsingissä lokakuun 30 p:nä 1930.

Riis Räsänen